

Uj LA

Taxa postală plătită în numerar
aprobării Dir. Gen. PTT No. 15

3 Lei

T. „Otthon” Írók és Hírlapírók köre
HUNGARIA, VII., Erzsébet-körút 9—11.

BUDAPEST

Főszerkesztő:
dr Paál Árpád

KERESZTÉNY MAGYAR POLITIKAI NAPILAP
V. évfolyam, 129 (1276) sz. * Szerda, 1936 június 10

Főmunkatárs:
dr Gyárfás Elemér

Vorbuchner Adolf püspök fölszentelése

Fényes és meleg ünnep volt a beiktatás. — Történelmi emlékek újultak föl az ünneplő városba sereglett látogatók előtt. — Ősi keresztény szertartás a templomban

Alba-Iulia, kiküldött tudósítónk jelentése.
Vorbuchner Adolf utódlási joggal kinevezett római katolikus segédpüspök fölszentelése vasárnap ment végbe ünnepélyes külsőségek között, s egyúttal sok mély belső érzést keltően. Az egyházi szertartások fényes és dús jelképező jelentősége közül a hatóságok, a más egyházak és a közönség együttérző érdeklődése s tiszteletnyilvánítása adott összhangzatos keretet. A fölszentelést Cisar Sándor bucurestii római katolikus érsek végezte Pacha Ágoston és Fiedler István püspökök segítségével.

Vorbuchner Adolf még csütörtökön megérkezett Albauliára, hol a püspöki udvar, élén az ősz Zomora Daniel nagypréposttal, meleg bensőséggel fogadta. Szombaton délben érkezett meg gépkocsin Oradeáról Fiedler István püspök s vele együtt dr Schriffert Béla apátkanonok, mint az oradeai káptalan képviselője. Rövid félóra múlva Timișoaráról megjött Pacha Ágoston püspök és vele együtt a káptalan küldöttként Kájzler Lajos pápai preláts-kanonok. A kora délután Fiedler és Pacha püspökök kíséretükkel együtt megsejlelték a város várbeli részének több nevezetességét és történelmi emlékeit. Először is magát az ősi székesegyházat tekintették végig Bitay Árpád teológiai tanár kalauzolásával. A székesegyház történetéről rövid vázlatot lapunk vasárnapi számában hoztunk. A mostani megsejleléskor beszédesen tárult elő az a mult, ami Szent István óta eltelt a templom fölött, szinte századonkénti építészeti megújulásokkal. Nem is egy templom, hanem templomok sokasága bimbózott elő itt egymásból, az építészeti stílusok mindenike változva vette át a maga átalakító, hozzátoldó, újra alkotó szerepét. Itt igazán beszélnek a kövek, s amik benne elkopottaknak, romszerűeknek látszanak, azok is mind egy-egy műemlékként élnek; új építkezéssel helyettesíteni őket annyit jelentene, mint megsemmisíteni az általuk beszélt történelmet. Itt a restaurálás is csak nagy múltörténelmi gonddal történhetik.

Igen érdekes, hogy a váltakozó építési stílusok egymásba ölelkezése és egymásból folyása a templom belső egységes hatását mennyire nem zavarja.

A székesegyház megsejlelése után a vendég főpapak az új koronázási templom gyönyörű épületét és belsejét tekintették meg. Aztán a Batthyány Ignác gróf püspök által az 1780-ik év után alapított és berendezett könyvtárat és csillagvizsgálót nézték végig. Ez az ugynevezett „Batthyaneum”, mely alapítása után is tovább fejlődött, s ötvenezer könyvön kívül még mintegy százezer daraból álló muzeális tárgyat foglal magában. Mailáth püspök kezdeményezésére egyházművészeti muzeumot is létesítettek benne, a könyvtárat újra lajstromozták, a történelmi ritkaságu okiratokat, könyveket külön pánccsoszobába raktározták. Ezek között van egy

1100 éves kéziratos evangélium is, a Márk és Máté evangéliuma, melynek minden oldala más-más kereszttrajzzal van díszítve, végig aranybetűs írás, megragadóan szép kezdőbetűkkel. Másik becses ritkaság az ugynevezett „Gyulafehérvári glossza-könyv”, mely a harmadik legrégebb magyar írásműveket foglalja magában. A Batthyaneum pánccsoszobájában a legrégebb kéziratok a XIII. század elejéről valók. Maga a csillagvizsgáló már elavult és használaton kívül áll, két messzilatógó gépezete azonban még ma is használható.

A történelmi emlékeknek csak futólagos végigtekintése is szombaton szinte az egész délutánt igénybe vette. Este 6 órakor érkezett Bucurestiből gépkocsin Cisar érsek; kíséretében volt dr Durcovici Antal pápai preláts, érseki helynök rektor-kanonok, s Horváth Árpád György a bucurestii „baráciai” plebánia lelkésze. Az érseket az egyházmegyei papság küldöttsége, a papnövelde és római katolikus többi iskola ifjusága fogadta, s Zomora Daniel nagyprépost üdvözölte latin nyelvű beszéddel. Kifejezte öröme, hogy az ősi egyházmegye székhelyén most először jelent meg az érsek, s hogy ez a látogatás a püspökszentelés nagy ünnepi alkalmával van kapcsolatban.

Ünnepi bevonulás a fölszentelésre.

Vasárnap reggel 9 órakor kezdődtek a püspökszentelési templomi szertartásai. A papság hosszas menetben sorakozva vonult föl, a menet végén a püspökök, s köztük a fölszentelendő új püspök, legvégül hosszú uszályu bíborpalástban az érsek. Benn a székesegyházban az énekkarok és az orgona diadalmas zenéje fogadta az érkező díszes menetet. A közönség számára szűk volt az óriási templom. Számozott belépőjegyekkel helyezték el az egyházmegye minden részéből érkezetteket, s a helyi közönség többnyire csak a templom falain kívüli környéken tudott elhelyezkedni.

A templomba bejutott közönség soraiban első helyen ott ült a kultuszminisztérium kiküldötte, Jenciu vezérfelügyelő, aztán a hadsereg és a polgári hatóságok fejei, továbbá az ortodox, a görög katolikus, a református, unitárius, a

Pápai bulla a segédpüspök kinevezéséről

PIUS PÜSPÖK, ISTEN SZOLGÁINAK
SZOLGÁJA,

kedvelt Fiának Vorbuchner Adolfnak, az alba-iuliai egyházmegyében levő Sibiu helység plebánosa, választott tinnini címzetes püspök és az alba-iuliai püspök utódlási joggal bíró segédpüspökének, üdvözlését és apostoli áldását küldi.

— A pásthorok örök fejedelmétől csekélységünkre bízott legfőbb apostoli hivatal,

szász evangélikus egyházak képviselői. A további padsorokban következtek az Egyházmegyei Tanács tagjai, s a különböző esperesi kerületek vezető papsága. A kanonoki széksorokban foglaltak helyet az egyházmegyei káptalan tagjain kívül a más egyházmegyéből való káptalani kiküldöttek is.

A szentély és a templom hajója közti téren helyezkedett el a papnövelde énekkara, mely a következő szertartás több részébe szervesen bekapcsolódott énekével. A papnöveldei énekkar mintegy közvetítő volt a templom előrése és a templom bejárója fölötti orgona-kórus között, ahol szintén egy nagy énekkar helyezkedett el. Bámulatos volt az a szabatosság, ahogyan a két énekkar az óriási távolságokból is felelt egymásnak, vagy fölvaltotta egymást az éneklésben. És mindenek fölött művészi volt mindkét énekkar teljesítménye, megható szépségben bontakozott ki hangjukból egy a gregoriánus énekek, mint a régi magyar templomi énekek imája, áhitata és lelkesedése.

Kezdődik a szertartás.

A szentély magasából aláhulló zöldlevelésű füzérek gyönyörű díszet adtak a főoltár fölött. A főoltártól jobbra egy külön oltárrészlet állott a fölszentelendő részére, az evangéliumi oldalon volt a trónus, ahol az érsek helyezkedett el körülvéve ünnepi segédlettel. A fölszentelendő mellett állott kétfelől Pacha és Fiedler püspök. Külön szertartás volt mindnyájuknak az ünnepi misemondáshoz való felöltözése. Az érsek a teljes misediszben, a két segédkező püspök is aranyos pluvialékban és püspöksüveggel, a fölszentelendő még csak egyszerű misemondó ruhában püspöksüveg nélkül.

Az érsek és segédlete a főoltárhoz vonult, ott a közepén elhelyezett széken a hívókhöz fordulva leült, s a két segédkező püspök között eléje járult a fölszentelendő és mélyen meghajolt. Ekkor ők hárman is elhelyezkedtek az oltár előtt elhelyezett székeken az érsekkel szemben. Kis idő múlva mindhárman fölkeltek és Pacha püspök az érsekhez latinul a következő szavakat intézte:

— Fölszentelendő Atyám, a katolikus Anyaszentegyház kívánja, hogy az itt jelenlevő áldozó papot a nehéz püspöki méltóságra emeljed.

Az érsek visszakérdezte:

— Habetis mandatum Apostolicum? (Van-e apostoli parancsotok?)

Pacha püspök felelt:

— Habemus. (Van.)

Az érsek szólott:

— Legatur. (Olvassassék föl.)

Erre következett a pápai bulla fölolvása latin nyelven, melynek lényegesebb részei magyar fordításban következőképpen szólnak:

amelynél fogva az egész keresztény világnak elöljárója vagyunk, kötelességünknek tesszük azt a szorgos igyekezetet, hogy az összes egyházak élére, ha pásthor nélkül árvák maradtak, vagy ha püspökeik a kormányzásban segítségére szorulnak, oly püspököket, illetve utódlási joggal bíró segédpüspököket, illetve utódlási joggal bíró segédpüspököket válasszunk, akik az Urnak reájuk bízott nyáját üdvösen tudják és bírnak kormányozni s igazgatni. Minthogy tehát fontos okokból elhatároztuk,

hogy tisztelendő Testvérünk, Mailáth Gusztáv Károly albaiuliai püspök számára utódlási joggal bíró alkalmas segítőtestvért adunk, tisztelendő Testvéreink a római szent Egyház Biborosainak tanácsára téged legelőbb tekintélyünkkel Gusztáv Károlynak, amíg él és egyháza élén áll, az egyháza kormányzásában és a lelkieken s anyagiakban való igazgatásban, az ugyanazon egyházban leendő utódlás jogával, segítőtestvére teszünk és rendelünk, megadva mindazon felhatalmazásokat és jogokat, amelyek jog szerint a hasonló segédpüspököket megilletik. Hogy pedig már segédpüspöki hivatalod ideje alatt is főpapi teendőket végezhess és egyéb pásztori teendőket teljesíthess, elhatároztuk, hogy püspöki jelleggel tüntessük ki téged s ezért a Biborosok tanácsára tekintélyünkkel fogva a spalatói metropolita-egyház alá tartozó tinini címzetes püspöki egyházra, amely jelenleg üresedésben van, minthogy tisztelendő Testvérünk Philippe József püspök utódlás folytán a luxemburgi székesegyházat elfoglalta, kiválasztunk és ezen egyház címét rád ruházzuk, ennek a magas méltóságnak összes jogaival s kiváltságaival, terheivel és kötelezettségeivel együtt. Elhatározzuk és kijelentjük, hogy azon esetre, ha nevezett Gusztáv Károly püspök az ő albaiuliai egyházát kormányozni bármilyen okból megszünnék, ugyanezen egyháztól már mostantól fogva a Te személyedben gondoskodva legyen és Te légy ezen egyháznak püspöke, megállapítván, hogy ebben az esetben a tinini püspöki egyház, amelynek címét most neked adományozzuk, a jog szabálya szerint minden további nélkül megüresedik.

A továbbiakban a bulla a felszentelés körülményeiről, s a sibiuii lelkesi javadalom megüresedéséről és annak további adományozási módjáról szól és arról, hogy a kinevezettnek a felszentelés előtt hitvallást és esküt kell tennie. Aztán így fejeződik be a bulla:

— Erős a reményünk és bizodalunk, hogy az Ur jobbának kegyes segítségével az albaiuliai egyházat a te lelkipásztori tevékenységed és hasznos buzgalmad, ez idő szerint az egyház jelenlegi püspökével való állhatatos együttműködésed is előnyösen fogja kormányozni és lelkieken s anyagiakban az egyház napról-napra jobban fog gyarapodni. Kelt Rómában Szent Péternél, az Urnak 1936-ik esztendejében, április hó 18-án, pápaságunk 15-ik évében.

Ennek a pápai bullának az oltár előtti felolvasása után a szövekről még egy rövidebb bullát olvastak föl román és magyar nyelvű fordításban. Ez a pápai levél az egyházmegyei közönségéhez szólott, tudtul adván a segédpüspöki kinevezést és fölhíván a híveket arra, hogy az új főpappal szeretettel engedelmeskedjenek és hivatása gyakorlásában odaadással támogassák.

Az eskütétel és a tulajdonképpeni felszentelés.

A pápai bullák szavainak elhangzása után a kinevezett püspök letérdelt a főoltár előtt és az érsek kezében lévő evangéliumos könyvet érintve, elmondotta a hitvallást és az esküt, mely a következő szavakkal végződik magyar fordítás szerint:

— Isten engem úgy segéljen és Istennek ez a szent evangéliuma.

Aztán az ugynevezett „vizsgálat” következett. A felszentelő érsek több kérdést olvasott föl a hit egyes legfőbb tételeiről. A felszentelendő válaszolt reá a hit akarásával és igentő vallomásával.

A továbbiakban az együttes misemondás kezdődött. Az érsek a főoltárnál a saját külön segédletével, a felszentelendő a maga külön oltáránál a két segédkező püspök között mondotta a misét. Majd a szent lecke és az evangélium közötti miseszakaszban végbement az új püspök tulajdonképpeni felszentelése. A felszentelendő a főoltár elé járult, a felszentelő fölszólitotta a körülállókra, hogy imádkozzanak a választottért, adja meg neki az Isten kegyelme bőségét. Az érsek is, a két segédkező püspök is letérdelt, a felszentelendő pedig egész testével leborult az oltár lépcsőin. A minden szentekhez szóló litánia elmondása következett, a litánia közben külön áldáskívánással a felszentel-

lendőre. Ennek végeztével a felszentelendő a leboruló helyzetből térden állásba emelkedett, akkor az evangéliumos könyvet kiterjesztett lapokkal nyakára és vállára helyezte a felszentelő és a másik két püspök, s mindkét kezükkel érintették mindnyájan a felszentelendő új püspök fejét. És szólottak:

— Vedd a Szentleket.

Az érsek imája következett ezután, melyben arról van szó, hogy a papság külső öltözetében levő dísz csak jelképe a mélyebb dolgoknak. „A főpap dicsőségét nálunk már nem a ruha díszé teszi, hanem a lélek ragyogása.”

— Azért add meg kérünk Uram e szolgáltnak, — mondotta tovább az ima, — hogy amit azok a papi öltözékek az arany ragyogásával, a gyönyörök csillogásával s a sokféle díszítés változatosságával jeleznek, mindaz az ő életében és tettében tündököljön. Tedd tökéletessé padodban a szolgáló teljességét, dicsítsd őt fel a dicsőség lelki ékességével és szenteld meg a mennyei kenet harmatával.

Az érsek aztán a főoltár felé fordulva a „Veni Creator Spiritus” („Teremtő Szentlélek, jövell”) himnusz éneklésébe kezdett, melyet a szentélybeli papnöveledek énekkar folytatott tovább. A Szentlélekhez szóló himnusz éneklése alatt az érsek szent olajjal keresztet vont a felszentelendő fejére. Erre a szentélybeli énekkar egy másik ősrégi szent éneket énekelt a szent kenettel való eltetés örömről. Ennek a hangjai közben az érsek az új püspök két kezére vont keresztet a szent olajjal. Következett aztán pásztorbotnak, mint a hívek fölötti egyházi hatalom jelvényének átadása az új püspök részére, majd a püspökgyűrű átadása, mely az egyház iránti hűségnek a jele. Végül leemelték az új püspök nyakáról és válláról a kiterjesztett lapokkal odaborított evangéliumos könyvet, s azt nyújtották át az új püspöknek:

— Vedd az evangéliumot és menj, hirdesd a reád bízott népek.

Az így felszentelt új püspök a két segédkező között visszatér a maga külön oltárához, s a felszentelő is a főoltárhoz fordul. Mindketten tovább mondják szent miséjüket, majd az evangélium után, a följánlaskor az újonnan felszentelt ismét a főoltár elé járul és jelképes ajándékokat (gyertyát, kenyeret és bort) nyújt át kezesök között a felszentelőnek. Ez a régi keresztény korszak áldozatkészégére emlékeztet, mikor a hívők a misének ennek a szakában hozták adományokat az egyház fenntartására, iskolái és szeretetművei szükségéinek a fődözésére.

A följánlástól kezdve a felszentelt új püspök a főoltár jobboldalán folytatta tovább a maga misemondását, s az áldozáskor az érsek megosztotta vele a szent oltárt és a kelyhet.

Az „Ita missa est” után az érsek a szokásos módon áldást adott a népre, aztán az új püspök beiktatásának végső jelenetei következtek.

Az új püspök elindul az első áldásosztásra.

A misevégi áldásosztás után az érsek a főoltár közepén elhelyezett székre ülve megszólította az új püspök seregét, mint a hitvédelemért való harcosság sisakjelvényét, s ezt a két segédkező püspökkel együtt az új püspök fejére tette. Aztán szertartásos megszentelés után kezére huzzák a püspöki keztyűt, mint a lelki tisztaság cselekvésének a jelvényét, s kezébe adták a pásztorbotot. Akkor a felszentelő érsek fölkel székéből, s az új püspököt kézen fogva, a maga helyére álltette. Ömaga födellen fölött állott tovább a szék mellett. A „Te Deum” első versének elhangzása után a két segédkező

A Katolikus Népszövetség és az Egyházmegyei Tanács Vorbuchner Adolf püspöknél Gyárfás Elemér beszéde

Az új püspök a palota díszes kertjében fogadta a tisztelgő küldöttségeket üdvözölték őt a polgári és katonai hatóságok részéről, aztán az egyházmegye területén levő másvalású egyházak küldöttei is. A saját névnevében a Katolikus Népszövetség és az Egyházmegyei Tanács nagyszámu küldöttsége jelent meg előtte, s itt már magyar nyelven folytak az üdvözlések és a ráadott válaszok.

A Katolikus Népszövetség nevében Beteqh Miklós elnök fejezte ki örömét, hogy segéd püspökként azt tisztelhetik, aki eddig is lelkes pártfogójuk és irányítójuk volt. Kérte az új

püspök vezetésével az új püspök elindult a nagy székesegyház minden részébe, hogy ki-ossza a népnek első püspöki áldását.

Visszaérkezésig a felszentelő érsek födellen fölött állott az oltár evangéliumi oldalán. Mikor aztán az új püspök visszaérkezett, a főoltár közepéről adta meg a misevégi ünnepélyes áldást. Ez alatt mindhárom másik főpap födellen fölött állott körülötte. Majd mindhárom az evangéliumi oldalon csoportosultak, most már püspöksüveggel a fejükön, míg az új püspök az oltár másik oldaláról, a teljes püspök hatalom külső jelvényeivel, a püspöksüveggel és pásztorbottal ellátva is, háromszoros térdhajtás között közelített feléjük. „Ad multos annos!” — kívánta nekik mind emelkedőbb énekekkel mindháromszor. A harmadik térdhajtáskor a felszentelő érsek fölemelte térdeléséből és átölelte főkecsókkal ölette. A két segédkező püspök is átölelte őt s hasonlóan megadta a békecsókot neki, majd ketten elkisérték saját külön oltárához.

Még a szentmise befejezésére szolgáló evangéliumot mondotta el az érsek is a főoltárnál, az új püspök is a maga külön oltáránál. Aztán megzendült a két kórusból és a hívők ezreiből a pápai himnusz, utána pedig a régi magyar egyházi énekek közül még néhány gyönyörű és megható darab. Ezeknek a hangjai között vonult ki a papság és a püspökök ünnepi menete, s utána az egész templomi közönség.

A felszentelés ünnepi szertartása délben tizenkét órakor ért véget, tehát éppen három óra hosszáig tartott.

Tisztelgések az érsek előtt.

A templomi szertartások végeztével a püspöki palota nagytermében a hatóságok képviselői tisztelgtek Csizsar Sándor érseknél, majd a Katolikus Népszövetség és az Egyházmegyei Tanács testülete. A Katolikus Népszövetség nevében Beteqh Miklós valóságos belső titkos tanácsos köszöntötte német nyelven az érseket, míg az Egyházmegyei Tanács nevében dr. Gyárfás Elemér szenátor, mint a tanács világi elnöke, Beteqh Miklós örömet fejezte ki, hogy a Katolikus Népszövetség tagjai a maguk működési területén az érseket személyesen is megismerhették. Dr. Gyárfás Elemér azt említette föl hálával, hogy az érsek az Egyházmegyei Tanácsnak, mint a sokszázéves Katolikus Státus jogutódának az elismertetése körül milyen odaadóan járt el, mikor az erre vonatkozó konkordátum megalkotását Bucuresztben előkészítették.

Az érsek nagyon szívélyesen válaszolt, a feléje hangzó lelkes éljenzést maga is magyar szóval köszönte meg, majd német nyelven folytatva sajnálatát fejezte ki, hogy eddig magyarául meg nem tanulhatott, de kérte az üdvözlő szónokokat, hogy szavait a közönségnek tolmácsolják. Aztán elismeréssel szólott a Katolikus Népszövetségről, mint a Katolikus Akciónak immár huszezer főre szaporodott lelkes hadseregéről. Kérte, hogy legyenek olyan buzgók hitükben, mint voltak azok az ősek, akik akkor is fenntartották az egyház életét a Katolikus Státus utján, mikor másfél század hosszáig ezen a területen nem volt püspökük. Erre a gyönyörű multra való tekintettel az Egyházmegyei Tanácsnak is, mint a Státus utódának a működését reménységgel és bizalommal kíséri. Aztán az érsek utalt a hitéletben való buzgóság szükségére, s egyik gyakorlati teendőként fölemlítette, hogy az itteni székesegyházat is meg kell újítani, mert a sokszázados múlt nyomán megviselettség mutatkozik rajta. Végül az állam iránti polgári odaadás érzületére buzdította a jelenlevőket.

A tisztelgők nevében Gyárfás Elemér még Pacha és Fiedler püspököknek is meleg szóval mondott köszönetet a püspökszentelésnél való segédkezésükért.

püspököt, hogy most már a fővezéri magaslatról vezesse őket. A Katolikus Népszövetség fogadja, hogy teljes hűséggel és odaadással fogja követni az irányítást. Vorbuchner püspök melegen köszönte az üdvözlést és kifejezte, hogy az a vallási újjászületés, mely Mailáth püspök megvivenésének működésének legjobb eredménye, meg nem szakadhat, fejlődése meg nem állhat. Kéri a Katolikus Népszövetség hitét és buzgóságát, hogy a fejlődés megmaradhatson.

Az Egyházmegyei Tanács nevében úr Gyárfás Elemér világi elnök mondott üdvözlő

beszédet, melyek a múltból a jövőbe átfolyó nagy munkaprogramról is szóltak. Eppen ezért fontosnak tartjuk, hogy ezt a beszédet egész terjedelmében közöljük. A beszéd következőképpen hangzott:

Egyházmegyei Igazgatótanácsunk és közgyűlésünk — az ősi státusgyűlés — tisztelettel és szeretettel köszönti az én gyenge szavaimmal Nagyméltóságodat püspökké szentelése alkalmából.

Az Apostoli Szentszék intézkedését, amely Nagyméltóságodat utódlási joggal egyházmegyéink élére állította, nemcsak a kötelező fiúi hódolattal, hanem ezen felül: őszinte hálaival és örömmel fogadtuk. Ez az intézkedés szerencsésen megoldotta a problémát, amely évek óta aggodalomban és nyugtalanságban tartotta a lelkeket s a mód, ahogy megoldott, újabb dokumentuma az Apostoli Szentszék bölcsességének és a Szentatyai jószágának, aki megérti és átérzi hűség gyermekeinek gondját, bánatát és óhajait. A püspöki szék betöltése kérdésében egyházmegyéink ősi önkormányzati testülete évszázadokon át hangot adhatott kívánságainak s csak a legutolsó négy főpásztori kinevezést megelőzően nem került a szokásjog által szentesített formában erre sor. Ezt az ősi jogunkat mi is igyekeztünk a történelmi kutatás fényével megvilágítani. Mostani nehéz helyzetünk azonban — amidőn még mindig küzdenünk kell a három év előtti annyi áldozattal kötött nemzetközi egyezmény kötelező erejének s ez alapon ősi szervezetünk és vagyon-jogaink elismeréséért — sajnos nem volt alkalmas arra, hogy napirendre tűzhessük az elődeink által gyakorolt ősi jog érvényesítését.

Az Apostoli Szentszék bölcsessége azonban tényleg igen szerencsés formában honorálta ezt a szokásjogot azért, hogy egyházmegyéink jövő főpásztorát ama nyolc egyházi férfiú közül választotta, akiket közgyűlésünk bizalma igazgatótanácsaink sorába emelt.

Nagy büszkeség ez a közgyűlésre nézve, amelynek bizalma Nagyméltóságod iránt már annakidején így megnyilvánult: nagy kitüntetés igazgatótanácsunk számára, amely egyik tagjának a főpásztori székbe emelésében joggal látja a saját működésének és törekvéseinek illetékes elismerését s nagy vigasztalás mindnyájunknak, kik szeretettel csüngünk ősi intézményeinken és új főpásztorunktól ezek felkarolását és védelmét kérjük és reméljük.

Ez a körülmény egyben megkönnyíti az én mai feladatomat és leegyszerűsíti azt, amit el kell mondanom ebben az ünnepélyes órában, mikor az új főpásztor és a státusgyűlés tagjai először állnak szemben egymással.

Az új főpásztorunk elő kell terjesztenünk legfontosabb kérdéseinket s ki kell fejeznünk a jövőre vonatkozó ígéreteinket.

Szükséges-e azonban felsorakoztatnunk egy-két kérdéseinket és megoldást sürgető panaszaikat az előtt a főpásztor előtt, aki éveken keresztül közgyűléseinken, majd havonta Igazgatótanácsunk ülésén velünk együtt értésült mindarról, ami fáj s velünk együtt tanácskozott ezek legmegfelelőbb megoldásáról?

Kell-e elmondanunk, hogy polgári perek egész sorozata teszi ma is bizonytalanná a három év előtti nemzetközi egyezményvel körülhatárolt szándékot: intézményeinket és vagyonunkat? Kell-e védelmet és tiszteletbentartást kérni ősi önkormányzati szervezetünk számára attól a főpászortól, aki e szervezetnek maga is aktív, buzgó tagja volt? Fel kell-e sorakoztatnunk a szerzetes-rendjeink, iskola-épületeink és más intézményeink létét fenyegető jogvitákat? Kell-e felpanaszolnunk mindazokat a nehézségeket, amelyekkel az anyanyelven való hitvallásos oktatás küzdeni kénytelen? Kell-e ismertetnünk egyes egyházközségeink siralmas anyagi helyzetét?

Mindezeket s a többi sok gondot, bajt és nehézséget, amelyek ólomsúlyal fekszik meg lelkünket, Nagyméltóságod velünk együtt ismerte meg s ugyanazzal az intenzitással érezte át, mint mi magunk.

Ugyanígy céltalan és felesleges volna hangzatos szavakkal ígéreteket tennünk arra, hogy Nagyméltóságodat nehéz munkájában támogatni fogjuk.

Nagyméltóságod ismer minket s tudja róunk, hogy igyekszünk méltó utódlást lenni öseinknek, akik szervezetünket akkor hívták életbe s akkor töltötték meg szentegyházunk iránti lángoló buzgósággal, amikor másfél évszázadon keresztül ők voltak a földön a katolikus hit egyedül képviselői és védői. Volt alkalmuk tehát megismerni a hierarchikus vezetők hiányának minden hátrányát s így azután meg tudták becsülni azt a kegyelmet, amikor más püspök állhatott az élükön, akit a megtalált drágakincsnek kijáró szeretettel vettek körül s készséggel rendelték magukat vezetés alá.

Nagyméltóságod ismeri közgyűlésünknek s Igazgatótanácsunknak hithűségét, főpásztorához való ragaszkodását, az egyházi ügyek iránti buzgóságát s tiszta jó szándékait. Mindezeket külön ígérekkel hangzatosan kiemelni nem volna méltó hozzánk.

Ebben az ünnepélyes órában ezért csak egyetlen ígéretet teszünk Nagyméltóságodnak.

Igérjük tehát Nagyméltóságodnak, hogy eb-gunk emberi gyarlóságainkat kigyomlálni, hogy a ránk bízott szent és nagy feladatok betöltésében ezek ne akadályozzanak, gátoljanak vagy késleltessenek. Kerülni igyekszünk mindazt, ami az egyetértést és harmóniát sorainkban megzavarhatná, ami bárkinek szemében okot adhatna arra, hogy egyikünk vagy másikunk egyéni gyarlóságai miatt egyházi intézményekkel szemben idegenkedés és ellenszenv támadhasson s készséggel elfoglaljuk mindig azt a kisebb szerepet s jószívvvel vállaljuk azt a nehezebb munkát is, amit a vezetésre föltek főpásztor számunkra ki fog jelölni.

Vállalni, hordozni és megtenni óhajtjuk pedig mindezt derűs lélekkel és mosolygó alázattal azért, mert mostani apostoli lelkű főpásztorunktól megtanultuk, hogy az egyházi ügyekben való buzgókodásunk nem lehet öncél, hanem csak eszköz arra, hogy Krisztus egyházának ügyeivel való törődésünk egyénileg is előbbrevízyen minket az isteni Mesterhez vezető uton.

Igérjük tehát Nagyméltóságodnak, hogy ebben a szellemben akarunk ősi szervezetünk keretében segítségére lenni s ezekkel az érzésekkel készülünk magunkra vállalni nehéz munkájának s gondjainak bizonyos részét, hogy így munkánk és fáradozásunk elnyerhesse az Isteni Mester áldását s méltó fiál lehessünk annak a földi mesterünknek is, aki most fájdalom, testben távol van ugyan tőlünk, de akit mindig magunk előtt látunk, mert az ő apostoli lelke gyújtotta meg mindnyájunkban — Nagyméltóságodban is és bennünk is — azt a fényességet, amelynek világánál látjuk szent hittünk igazságait és érezzük áldásait.

Kérjük a Mindenhatót, adjon Nagyméltóságodnak kegyelmet, hogy ezt a gyönyörű multu egyházmegvét a tökéletesedés útján előre vezethesse s adjon nekünk erőt és buzgóságot, hogy aces ordonata, rendbűszedett arcvonal, fegyelmezett tábort lehessünk főpásztorunk vezetésével melletti!

Vorbuchner püspök mélyen meghalva válaszolt az üdvözlésre. Kifejezte azt, hogy a

Díszlakoma és felköszöntések

Délután két óraker kezdődött a Dácia nagytermében az egyházmegye által adott díszlakoma. A főasztal középhelyén Vorbuchner püspök ült, tőle jobbra: Jenciu kultuszminiszteri vezérfelügyelő, balra Cisar érsek. Aztán jobbra még Pacha püspök, aztán a blaji görög katolikus érseki helynök, aztán Bethlen György gróf, mint a református egyházkerület főgondnoka, aztán Varga Béla unitárius püspök-helyettes, Cisar érsektől balra Fiedler püspök, aztán az albaiuliai polgármester, a sibiui ortodox érsekség képviselője, s a törvényszéki elnök. A főasztalból elnyúló első asztal elején a szász evangélikus egyház főgondnoka: Roth Hans Ottó képviselő, mellette Gyártás Elemér. Tovább Betegh Miklós és az Egyházmegyei Igazgatótanács tagjai. Az ünnepi ebédnek mintegy 400-an voltak a vendégei.

Az első felköszöntőt román nyelven Cisar érsek mondotta. Szólt a mai ünnep nagyságáról, történelmi vonatkozásokat is említett, melyek Alba-Iulia városát olyan jelentős helyé teszik. Majd beszélt az örök Rómáról, s Jézus Krisztusnak az egész világra kiterjedő törvényéről. Kérte Isten áldását az egyházmegyére, mely ma új pásztort kapott. Kérte Isten áldását Vorbuchner püspök működésére. Kiemelte, hogy a ritka ünnepi alkalom kötelességünkkel teszi két szuverénról való megemlékezést. Egyik XI. Pius pápa Öszentsége, a másik II. Károly király Öfelsége.

Az érsek a két szuverén áltatásával végezte felköszöntőjét, mire a királyhimnusz zendült föl a zenekarból, melyet az egész közönség fölállva hallgatott végig.

Utána Pacha Ágoston püspök köszöntötte magyar nyelven az új püspököt. Beszélt a püspöki hivatal nehézségeiről és másis fontos szópóladoatköréről. Aztán megható fordulattal szólt arról, hogy az új püspök szállóhelye, Arad, a Pacha püspök egyházmegyéjében van, s annak közelében a Mária-kultusz egyik ősvilége, a radnai búcsújártó kegyhely. A szülőföld érzése és Mária segítő közbenjárása támogatja az új püspököt minden működésében, hogy hiveiben a szülőföld szeretetét és az égi haza szeretetét nagy összhanggá tudja tenni.

Azután az államkormány képviselője, Jenciu vezérfelügyelő szólt az állam és az egyház közötti együttműködésről, majd Alba-Iulia polgármestere beszélt a város és az új püspök közötti egyetértő munkálkodásról.

A továbbiakban ismét magyarnyelvű felköszöntők hangzottak el. Egyiket Betegh Mik-

Katolikus Státushoz való eddigi odafigyelttsége csakugyan úgy megvan, ahogyan azt Gyártás Elemér tartotta Valerio Valeri pápai nunciusról, aki annyi szeretettel foglalkozott az egyházmegye ügyeinek a felkarolásával. Ő vállalta ennek a mai fölszentelésnek is az élvégzését, de azért nem jöhetett, mert éppen eddigi nagy-sikerű működése után őt a legfontosabb pápai követségnek, a párizsi nunciaturának a vezetésével bízta meg a Szentszék bizalma. Gyártás az egyházmegye közönsége nevében a hála és köszönet érzését fejezte ki iránta.

A püspök aztán meghatottan ölelte át Gyártás Elemért.

Vorbuchner püspök zárószóval.

Az eddigi felköszöntők után Vorbuchner Adolf püspök emelkedett szólásra. Előbb latin nyelven üdvözölte az érseket, mint az Apostoli Szentszék képviselőjét. A maga alázatos tisztelete és hálaiga tolmácsolását kérte Öszentségénél. Fogadta, hogy méltó utóda kíván lenni az apostoloknak, s minden erejéből ennek elérésére törekszik. A latin köszöntő további részében a püspök köszönetet mondott az érseknek a fölszentelésért, s püspöktársainak a segédkezésért és kérte őket, hogy továbbra is testvéri segítséggel legyenek iránta.

Aztán a püspök román nyelven folytatta köszöntőjét. Először is a király iránt fejezte ki hódoló tiszteletét és fogadta, hogy az egyház és a haza közös javáért fog dolgozni egész lelkéből. Kérte a kormány képviselőjét, hogy fejezze ki a miniszterek előtt jókívánságait s azt az ígéretét, hogy munkájával jó polgárok nevelésére fog törekedni. Melegen köszönte a blaji görög katolikus érsekség képviselőjének a megjelenését, s kérte a jóakarató együttműködést. Hasonlóan köszönte a sibiui ortodox román érsekség kiküldöttjének a megjelenését, s kérte, hogy őrizzék meg iránta továbbra is azt a szeretetet, mellyel eddig megtisztelték. Végül még a román nyelvű köszöntőben a helyi hatóságok képviselőinek mondott köszönetet megjelenésükért s Isten áldását kérte a városért kifejten-dő közös munkájukra.

Ezután magyar nyelven mondotta a következő köszöntőt:

— Főtisztelendő Testvéreim! Mélyen tisztelt Uram! Hálás szívvel mondom köszönetet szíves megjelenésükért, amellyel fölszentelése napjának fényét és jelentőségét emelték. Köszönetem és üdvözetem azonban nem csak

Önöknek szól, hanem Önök által szeretett egyházmegyénk minden papjának és hívének. Pásztorok, püspökök akarok lenni egész szívvel és egész lélekkel és ehhez a nagy munkához felajánlom szívemet, lelkeimet, minden jóakaratomat és egész magamat. Az egyházmegyében ma minden szem ide fordul és várakozással nézi szerény személyemet. Kérem, mondják meg mindenkinek, hogy ne reám nézzenek, hanem a Mindenható felé fordítsák tekintetüket, mert Ő a mi végcélunk. Neki akarunk szolgálni, az Ő országát akarjuk közös munkával terjeszteni. En csak szerény és kis eszköz vagyok az Ő kezében, mint mindnyájan emberek.

— Hálás köszönetem a református és unitárius egyházak képviselőinek, kik megjelenésükkel egyházmegyénket és személyemet megtisztították. Hiszem és remélem, hogy testvéri egyetértésben és békében fogunk velük együttmunkálkodni népünk nemesítésében és keresztényebbé tételében.

A továbbiakban németül szólott arról, hogy német nyelvű hívei iránt új helyzetben se lesz kisebb a szeretete, mint amilyen volt.

— Amellett — mondotta — arról is biztosíthatom őket, hogy egyházmegyénk nagy magyar többsége őket megértéssel és szeretettel veszi körül. Eppen általuk van alkalomunk annak a megmutatására, hogy a katolikus egyházban minden nép békében és egyetértésben tud élni s akként is kell élnie.

— Ez alkalommal — folytatta a püspök még szintén német nyelven, — azt is engedjék meg nekem, hogy legbensőbb köszönetemet fejezzem ki az evangélikus országos egyháznak jószágos megjelenésükért. Remélem, hogy a béke, mely idáig köztünk uralkodott, továbbra is elhatározó fog maradni.

Végül a püspök ismét magyar nyelvre fordítva a szót, a következőkkel fejezte be beszédét:

— Főtisztelendő Testvéreim! Mélyen tisztelt Uraim! A magyar példabeszéd azt tartja, hogy sok szó — szegénység. Nem beszélék

tehát többet, hanem Isten segítségével nekik akarok fogni a munkának.

— Együtt akarok dolgozni paptestvéreimmel, az egyházmegyében működő szerzetes Atyákkal és Tisztelendő Nővérekkel, akiket az Ur munkatársaimmá adott;

együtt akarok dolgozni az Egyházmegyei Tanács munkás tagjaival ez ősi intézménynek Őszentsége által is elismert és jóváhagyott szabályai szerint;

együtt akarok dolgozni egyházmegyénk minden egyesületével és hívével —

Isten dicsőségére, országunk és népünk javára,

ősz és gyengélkedő Főpásztorunk megelégedésére.

— Egyedüli kívánságom, hogy a Mindenható általam és bennem áldja meg szeretett egyházmegyénket!

A felköszöntőt hosszú és meleg éljenzéssel, s tapsokkal fogadta az egész közönség. Ez ünnepelés közben egészen váratlanul, a hátsó asztalok sorából fölállott egy egyszerű, falusi öltözetű székely gazda, borzsovai Szakács Balázs és talpraesett köszöntőt mondott a püspökre. Elmondotta, hogy a székely nép a hitéért sokszor harcolt és ontotta vérért. A Mária tiszteletében vált erős hagyományává. És ha most a püspök úr azt mondja, hogy ő egész magát felajánlja értünk, mi is fogadjuk neki, hogy mi is egész életünkkel követni fogjuk.

A lelkes, zengő hangon, zamatos székely nyelvezettel elmondott kis beszéd igen nagy hatással volt a jelenvolutakra, s percekig tartó tapsolással és éljenzéssel fejezte ki az egész közönség az egyszerű székely emberrel való együttérzését. Az ünnepelt új püspök pedig az asztalok mellett sorra járva, egyenként üdvözölte mindenik vendégét, s ez alkalommal is több megható jelenet történt. Ilyen volt különösen egykori előjárójával, Péter Antal apátplébánossal való találkozása, aki mellett segédlelkész volt tizenhat évvel ezelőtt. Atölelték egymást, s mindkettőjüknek könnyes lett a szeme. Ilyen melegséges ünnepi hangulat között egy hálaladó közös imával ért véget a díszvétel.

Még mindig terjed a franciaországi sztrájk

A bányászok és a kikötőmunkások is csatlakoztak. — A párizskörnyéki gyárak elvileg megegyeztek a munkásokkal, amit történelmi nevezetességüknek mondanak a párizsi lapok

A kormány bizik a sztrájk gyors befejezésében

Párizsból jelentik: A párizskörnyéki sztrájk a munkások sikerével végéhez közeledik. A munkaadók és munkások között ugyanis megegyezés jött létre, amelynek főbb pontjai a következők: 1. A munkások a jövőben szabadon csatlakozhatnak szakszervezetekhez. 2. A munkások 7—15 százalék béremelést kapnak. 3. Megengedik a bizalmiférfiak működését. 4. A 40 órás munkahét bevezetése. 5. A fizetéses szabadság kötelezővé tétele. 6. Kollektív szerződés költése.

A három utolsó pont elfogadása attól a törvényjavaslattól függ, amelyet a kormány kedden nyújt be a kamarában.

A megegyezésnek számos francia lap történelmi jelentőséget tulajdonít. Azt hangoztatják, hogy hasonló esemény csak a nagy francia forradalomban történt, amikor a nemesség lemondott kiváltságairól. Most a tőke mondott le kiváltságairól.

Még mindig súlyos a sztrájkhelyzet.

Párizsból jelentik: A munkaadók és munkások között létrejött elvi megegyezés ellenére a sztrájk hétfő estig nem enyhült, sőt helyenként fokozódott. Arra számítanak, hogy egy-két nap elteltik, míg a munkaadók és munkások közötti részletes tárgyalások lefolynak s csak akkor szűnik meg a sztrájk. Az általános munkásszövetség és szakszervezeti központ hétfőn már felszólította a munkásokat, hogy mindenütt álljanak munkába, ahol az igazga-

tóság az elvi megállapodáshoz hozzájárult.

Lilleben ennek ellenére újabb sztrájkmozgalom kezdődött. Abbahagyták a munkát a roubaixi textilipari munkások is. Dunquerqueben a kikötőmunkások megszállták és lezárták a kikötőt. Hozzájuk csatlakoztak a hajógyári munkások is.

Az északfranciaországi bányavidéken hétfőn 150 ezer bányász hagyta abba a munkát. A sztrájkolók megszállták a bányákat és tusként magukkal tartották a vezető mérnököket.

Salengro belügyminiszter kijelentette, hogy romélműködés kedden már jórészt mindenütt megkezdik a munkát.

MARGUERITE BOURGET:

A megtört pecsét

(Regény).

A modern kor vajudó házassági problémáinak egyik érdekes esete. Tündöklő, forró és színes regény, az új francia társadalom és francia vidék remek rajza.

Ara 95 lei és 15 lei portó.

Kapható könyvosztályunkban.

Mi lesz Genfben?

A kisananti egységes a Habsburg-restauráció kérdésében. — Mussolini kijelentette, hogy nem foglaj állást Németország ellen

Párizsból jelentik: Delbos külügyminiszter sorozatos tanácskozása élénk figyelmet keltettek politikai körökben.

A külügyminiszter a legközelebbi napokban Párizsba rendeli Franciaország legelső külföldi követét és nagykövetét, hogy általuk tiszta képet nyerjen az európai helyzetről.

A francia lapok úgy tudják, hogy az új kormány külpolitikája a genfi és londoni Anglia magatartásához igazodik és mindenben azonos módon jár el Londonnal.

Lehet, hogy ezzel kapcsolatban a jövő héten francia kezdeményezésre tanácskozás kezdődik Délben francia és Eden angol külügyminiszter között.

Párizsból jelentik: Az Oeuvre szerint a középeurópai kérdésben legközelebb újabb fejleményekre van kilátás. A kisananti a három államfő bucaresti határozatához képest egységesen lépne fel az esetre, ha meg akarnák változtatni a Habsburg-restaurációt. Megállapítható az is — írja a lap — hogy Olaszország rohamosan közeledik Németországhoz. Mussolini most már nem hangoztatja, hogy ismét részt vesz a straszi arcvonalban, ha a megtorlásokat eltörlik. Ehelyett nem törődik többé a megtorlásokkal és kijelenti, hogy sohasem foglal állást Németország ellen.

Párizsból jelentik: Az „Echo de Paris” szerint a Népszövetség közgyűlése kénytelen lesz kimondani, hogy nem ismer el fegyveres erővel teremtett helyzetet. Ezt a formulát — a lap szerint — máris magukévá tették a délamerikai államok, a skandináv államok, Hollandia és a kisananti.

Meghalt dr. Kecskeméti Lipót oradeai neológ főrabbi. Hétfőn reggel nyolc órakor meghalt dr. Kecskeméti Lipót neológ főrabbi.

A 71 éves főrabbi szívasztmában szenvedett, ami nyolc nap előtt ágyba döntötte. Vasárnapra jobban érezte magát, de hétfőn reggel, miközben beszélgetett feleségével, hirtelen szívéhez kapott és meghalt. Rövid időközben a harmadik főrabbi, aki Oradeán meghalt. Előbb meghalt Kecskeméti unokaöccse, Fuchs Benjámin ortodox főrabbi, szintén szívbajban, aztán néhány hét előtt a vizsnói főrabbi, akit most Kecskeméti követett. Dr. Kecskeméti Lipót Kecskeméten 1865-ben született. A főrabbi több évszázados kecskeméti családból származott, amely már a török hódoltság idején, a város alakulásakor telepedett le. Édesatyja annak a nagy gyümölcs-világkereskedelemből, amely Kecskeméten van, egyik jelentős tényezője volt. Öccse, Vilmos Kecskeméti a Pest-megyei Hírlap című függetlenségi napilap szerkesztője volt. A főrabbi az oltani piaristáknál végezte gimnáziumi tanulmányait, majd a rabbi képzés után filozófiai doktorátust nyert a pesti egyetemen. 1890-től, tehát negyvenhat év óta főrabbija az oradeai neológ egyházközségnek. Sámos hittudományi könyvet írt, beszédeit költői szépség jellemezte, a zsidó költőkből való magyar műfordításai pedig szépirodalmi téren is megalapozták a nevét. A Szigligeti Társaságnak évtizedek óta választmányi tagja volt. A Magyar Párt oradeai megalakítására beadott kérelmet Fuchs főrabbival együtt ő is aláírta. A Magyar Párt alakulásakor 1922-ben az országos választmány tagjává választották, majd a bihormegyei párttagozatnak is választmányi tagja volt éveken át, mindaddig, míg a hitközség vezetőségének egyes tagjai felkérték, hogy a politikától tartva távol maradjon. Nemrégiben temette el elhunyt leányának férjét s az izgalom súlyosan befolyásolták szívóját. Egyenest, nyílt jelleme, bátor színvallása, méltóságjeljes egyénisége miatt a nem zsidó társadalom is mindig kivételes megbecsülésben és tiszteletben részesítette. Gyászolják özvegye és fia, dr. Kecskeméti Andor oradeai orvos s kiterjedt rokonság. A főrabbi halála a neológ hitközséget nehéz helyzet elé állította, mert a főrabbi utódjáról sohasem tett említést és sok gondot fog okozni az új főrabbi megválasztása. A főrabbi holttestét lakásáról hétfőn este a neológ templomba szállították s onnan temetik kedden délután 4 órakor.

Meghosszabbították az adókövetések terminusát. Bucurestiből jelentik: A pénzügyminisztérium 68611. számú rendeletével engedélyezte, hogy ott, ahol a speciális bizottságok adókövető szervei munkálataikat nem tudták befejezni május 31-ig, legkésőbb június 20-ig működhessenek. Ehhez a minisztérium előzetes jóváhagyását kell kikérni.

Mussolini erélyes tiltakozására a négus rövidesen el kell hagyja Angliát

Ugy hírlik, hogy Genjbe utazik a volt abesszin uralkodó

Londonból jelentik: Grandi olasz nagykövet hétfőn kormánya nevében tiltakozást jelentett be az angol külügyminisztériumban a négus által rendezett különböző hivatalos fogadások és általában a négus londoni szereplése ellen.

Grandi kijelentette, hogy Hailé Szelasszié már nem császára Abessziniának, tehát Abesszinia nevében nem rendezhet fogadásokat. Abesszinia Olaszország szerves része, tehát Londonban ezidőszent az olasz követ képviseli és nem a négus.

A Star című angol lap szerint magának az angol kormánynak is egyre kellemetlenebb a négus londoni szereplése és nincs kizárva, hogy mielőbb felkerik a távozásra.

Hailé Szelasszié egyelőre újabb fogadástélyeket rendez. Hétfőn este 800 személyt hívott meg egy kertli ünnepra.

A londoni abesszin követség szerint a négus még körülbelül 1—2 hétig marad Londonban, majd Svájcba utazik, de nem jelenik meg a Népszövetség előtt. Politikai körök úgy tudják, hogy a négus mégis elmegy Genjbe. A Népszövetség tanácskozásában azonban csak úgy vesz részt, hogy állandóan érintkezésben lesz delegátusaival.

Tankokkal próbálják az angolok leverni a merényletek sorozatává fajult arab lázadást

Jeruzsálemből jelentik: Palesztinában ismét kiújultak a zavargások. Hétfőn az arabok egymásután követtek el merényleteket. Sok házat felrobbantottak s a vasutvonalat is bombával megrongálták. Az erőszakos cselekményeknek egyik legújabb módja, hogy a zsidók által ehető állapotok (bárány, szarvasmarha, stb.) az arabok agyonlövik, hogy az orthodox zsidók ne jussanak húshoz. Jaffa és Jeruzsálem között hétfőn valóságos ütközet volt az arabok és az angol katonák között. A katonák tankokkal üzték ki az országutak mentén magukat befészkelte arab csapatokat.

Válassza meg

gondosan fogpasztját, mert fontos higiénikus feladatot kell teljesítenie!

A legtöbb ember, aki fogát ápolja, a fogápolást épen úgy tekinti, mint a víz és szappan használatát a mosdásnál. Ez a felfogás azonban teljesen hamis. Ha az esztétikai szempontok fontosak is, de a mindennapi fogápolás célja mégis csak a fogak megtartása.

Chlorodont a tudományos alapon nyugvó fogpaszta.

Sok millió ember használ naponta Chlorodont fogpasztját; ez bizonyítja legjobban kiváló-

ságát. Chlorodont a fogakat alaposan megtisztítja, anélkül, hogy az értékes fogzománcot megtámadná. Hatásos oxigén-sót tartalmaz, amely mentollal együtt a száj- és nyálmirigyeket fokozottabb tevékenységre ösztönzi. Ezáltal a káros antiszeptikus szerek mellőzésével természetesen a száj tisztítását érünk el.

A nagyszerűen üdítő mentaiz és az állandóan kiváló minőség tették a Chlorodontot a legkedveltebb fogpasztává.

Menjen évente kétszer a fogorvoshoz is!

Chlorodont

megőrvi fogait és egészségét!

Az Ako-Máru útja

Egy japán hajó regénye

Írta: Kovrig János

50

— Dehogy, kedvesem. Mindenki jó, a naga módja szerint. En legjobban értem az ír gondolkodását, azért állanak az írek olyan közel a szívemhez. De percig sem kételkedem abban, hogy alapjában véve mindenki jó.

— A japánok...

— Távol esnek tőlünk stílusban, nem abszolút jóságban. Az abszolút jóság teljessége az Istennél van és ő egyformán juttatott belőle mindenkinek, fajra, nemre való tekintet nélkül.

— Lelkemből beszél, a szívem szerint — sóhajtott Helen.

— Akkor megérti az én mottómat is: „A világ szép és az emberék jók”.

Helen bólintott és azon gondolkodott, hogy milyen könnyű az élet azoknak, akik a szépet és a jót állandóan szemükben hordják! De azért megkérdezte:

— Es ha gonosszal, rúttal találkozik?

— Eppoly kevésbé teszi tönkre életemet, mint a jó és szép látása tenné nemesebbé azt, aki hozzászólt, hogy a világot csúnyának és az embereket rossznak képzelje.

„Nem hiszem, hogy kibírna minden józan ellenvetést ez a felfogás” — gondolta a leány. De jólesett annak hatása alatt lennie, engedni, hogy szelleme átjárja egész valóját, eljusson azokba a meghatározhatatlan sejtekbe, melyek-

nek működéséből eredő gondolatainknak, tetteinknek szépsége, vagy rútsága sokszor magunkat is megdöbönt.

— Helen, most elmondok magának egy különös hasonlatot, mely a huszadik születésnapomon ötlött csacska eszembe. Ha nem untatja...

— Örömmel hallgatom — felelte a leány.

— Bevett szokás szerint nagy, születésnap tortával lepelt meg a családunk. Ott állott a torta a szépen feldíszített asztal közepén és csokoládémázos tetején húsz viaszgyertya égett. Elérkezett a pillanat, hogy ünnepélyesen elfogyasszuk a tortát, amikor egy kis öcsikém türelmetlenül, vágyakozva kezével a gyertyák lángjába kapott. Míg a többiek csíftották óbégálását, én arra gondoltam, hogy olyan az élet, mint ez a születésnap tortája. Az ember gyermek mohósággal kap az ünnepélyes fények után, melyek ragyogóvá teszik. Ettől azonban csak megégeti az ujját és éhes marad. Az okosabbak tudják, hogy el kell fújni a gyertyákat, mielőtt az ember evéshez lát. De sokan közülük annyira a kialudt lángok hatása alatt állanak, hogy azzal akarják táplálni magukat is, ami a tüzet táplálta és — megeszik a gyertyát. Eredmény: gyomorrontás és vége az illúzióknak! Aki azonban fáradtságot vesz magának, hogy különbséget tegyen fény és ehető anyag, gyertya és sütemény között, aki nyugodtan leszeli a maga részét, hogy máz is jusson rája, tortából is legyen benne, az tudja igazán, hogyan kell bánni a születésnap tortával vagy az élettel — az én hasonlatomban.

Helen lehajította a fejét. Eszébe jutott, hogy

az idén nem volt gyertyafényes, születésnap tortája. Azután emlékében felcsillant a báró barna, meleg szeme... Főlegyenesedett, csengő hangon mondta:

— Akarom a világot szépnek, az embereket jóknak látni. Es... hiszem, hogy a gyertyák bennünk égnek...

30.

Helen a fedélzeten állt és fáradhatatlanul intgetteit. Azt a vékony, szürkés csíkot üdvözölte, mely határt szabott a végtelennel tündő óceán habjai elé, Kalifornia földjét, a felőle fújó szellőt, az arra futó hullámokat, a friss, áldott verőfényt, mely beragyogta az egész világot. A bizonytalan földvonalból domdok nőtek, a Mount Tamalpais zöldes csúcsa, háztetők, házak, utcák, ide úszott a Golden Gate kikötője, az Aranykapu át igyekvő gőzhajók, vitorlások és Helen mind köszöntötte őket. „Pik-pák-pák, pik-pák-pák-pukk”, — kelepelték a hivatalos motorcsónakok. Az egyikken sárga zászlócska lengett. Az volt az orvosé. A másik a csillagos lobogót hozta. Azon jöttek a bevándorlási hatóság tisztjei. Helen mosolygva állt a korlátnál, előrehajolt és mindnek intgetteit.

A hajó nagyot bődült, úgyhogy az ember szíve reszketett bele, azután megállt. A kikötőben horgonyzó gőzösök szirénái egymásután feljelgetni kezdtek, mint királyi harsonák. Helen ujjongott, zsebkendőjét rázta, hogy egész San-Francisco lássa, milyen hálás ezért a kedves fogadtatásért...

A purser végigjárt a fedélzeteken.

— Miss van der Sande, a bevándorlási

Vasárnap Szabó Béni képviselő beszámolót tart Oradeán, a Katolikus Kör nagytermében

Az a nagyszabású munkát és váltakozó szerecséjű küzdelmet, amit a kisebbségi érdekek védelmében a magyar parlamenti csoport tagjai kifejtettek, az ország kisebbségi lakosai messziről is állandó nagy figyelemmel kísérik. Ezért lesz kimagasló eseménye a megye és város életének az a rendkívüli közgyűlés, amelyet a

Magyar Párt vasárnap, június 14-én délután 11 órakor Szabó Béni országgyűlési képviselő részvételével a Katolikus Körben rendez.

Szabó Béni személyét nemcsak a magyar párostarsadalom, amelynek egyedüli és harcos képviselője a parlamentben, veszi körül szeretettel és megbecsüléssel, hanem az egész kisebbségi társadalom benne látja a Magyar Párt demokratikus felfogásának egyik jellemző bizonyítékát.

Szabó Béni vasárnap képviselői beszámoló megtartására jön városunkba. Ez a beszámoló annál is inkább nagy érdeklődésre tarthat számot, mert Szabó Béni ez alkalommal a kisebbségeket legközelebből érintő törvényeket és a törvények megszületése körül harcot ismertet. Ő maga ennek a harcnak minden mozzanatában tevékeny részt vett és így beszámolója a legvalóságosabb erővel adja vissza a magyar parlamenti csoport küzdelmeinek képét.

A Magyar Párt elnöksége éppen ezért lapunk utján hívja fel a nagyközönséget, hogy részletesen mőtő fogadtatásban a hozzánk érkező Szabó Béni. Ennek a fogadtatásnak abban kell megnyilvánulnia, hogy a megye és város magyar lakosai zárt sorokban, szinte egy emberként vonuljanak fel a vasárnap délutáni beszámoló gyűlésre.

Az isteni tiszteleti rend a prémontrei-templomban az Urnapot követő napokban

Június 11-én, Urnapján, az istentiszteleti rend olyan, mint vasárnap. De Urnapján este fél 7 órakor kezdődik a novéna kilenc napi ájtatosság, Jézus Szent Szíve ünnepére, amely június 19-én lesz. Ezen 9 napon minden reggel fél 8 órakor szentséges mise és ezen mise előtt mindennap rövid elmélkedés a Szent Szívről. Június 13-án Szent Antal tiszteletére este fél 7 órakor szentbeszéd, litánia és június 11. 12. 13-ik napokon az esti litánia után Szent Antal ereklyéjének tisztelete. Június 14-én, vasárnap 9 órakor a nagy misén rövid szentbeszéd, a szent ima után körmenet az Oltáriszentséggel a templomban a 4 oltárhoz. Este fél 7 órakor beszéd a Szent Szív tiszteletére, utána szentséges litánia. Június 19-én a Szent Szív ünnepe, reggel fél 8 órakor szentséges nagy ima, este fél 7 órakor szentbeszéd és utána litánia. A római Poenitentia teljes búcsút engedélyez azoknak, akik a prémontrei templomban Urnapján és a Szent Szív ünnepén, miután bárhol megáldoztak, meglátogadják és a pápa szándékára a szokásos imákat elmondják.

A „Három a kislány“ június hó 11-iki előadásához jegyek elővételben már kaphatók a román színház pénztáránál. A szereposztás a következő: Schuber — Dronca I., Schober — Gyulai Gy., Chr. Tschöll — Tibor T., Tschöll mama — Popa M-né, Hannerl — Erdei I. k. a., Heiderl — Gyulai Tóth I-né, Hederl — Vavra A-né, Grisi — Veres-Roşescu S. k. a., Vogl — Judovits E., Schwind — Veress Gy., Kupelwieser — Weisz I., Gróf Scharndorff — Vancea P., Bruneder — Marian I., Binder — Leu M., Novotny — Antoniu, Brametzberger ház mesterné — Mayer I. k. a., Rosa szobalány — Ritter I. k. a., Sali szobalány — Parascuné.

Hírdetmény. Az oradeai rendőrség a Mon. Of. 83. számában 1936. április 8-án kézreztett a hazárdjáték eltiltásáról szóló törvény rendelkezései alapján, továbbá az igazságügyminiszteriumnak 1936. május 15-ről kelt 45282. sz. rendelete alapján ezúton hozza a nagyközönség tudomására, hogy a 'ogi személyiségünk elismert klubok és társaságoktól kívül meg van engedve az első osztályú kávéházakban is minden szórakoztató komerc-játékok üzése, amelyekben a véletlen nem játszik főszerepet és például a rummy, a tábla, sakk, dominó, biliárd, preferanc, pantarolo, kaáber, tarokk s bridge játékok. Ezek a játékok a hazárdjátékok betiltására vonatkozólag a törvényben előírt feltételek szigorú betartása mellett folytathatók. A fentmált helyiségekben kívül már nyilvános helyiségben semmiféle kárjáték nem üzhető, viszont a fentmált helyiségekben csak a felsorolt játékok üzhetnek. A kihágást elkövető személyek ellen a törvény teljes szigorja lesz alkalmazva. Chestorul politiei: ss. Popovicu.

tiszt a nagyszalonban láttatja az útleveleket...

— Thank you — felelte a leány és nevetve integetett utána.

A nagyszalonban már együtt voltak az úti társak és az „immigration-officer“ ábécé-sorrendben megkezdte az ellenőrzést. Helen türelmesen várt az egyik dúsan faragott pillér mellett, mikor egy fiatal, japán hölgy jött hozzá és illedelmesen meghajolt előtte.

— Good morning, Miss Helen, how do you do?

— Ó, hiszen ez Miss Etszuko! How are you, dear?

— Nagyon köszönöm kedves társaságát a hajón, Miss Helen, igazán nagyon kellemes volt. — mondta édes hangon a leány.

— Ugyan mit köszön, kedvesem? Inkább szídjon meg, hogy egészen megfelelkeztem arról a hölgyről, akinek be akart mutatkozni! Igazán szégyenlem magamat.

— Szót sem érdemel, Miss Helen...

— Mondja már, kedvesem, ki is volt az a hölgy?

— Mrs Flower, — suttogta Etszuko.

— Miért mondja ilyen halkán?

— Mert itt áll mellettünk. — felelte a japán leány és izalmában az orrát törölgette.

— Szóval, megismerkedtek?

— Még nem, Miss Helen, de már tudom, hogy kicsoda.

— Miért nem ment hozzá, kedves Etszuko?

A kis japán ugyanazt a feleletet adta, mint első találkozásuk alkalmával:

— Nem tudom, miről kell beszélnem a hölgygel az első alkalommal...

Helen karonfogta a lányt és szeliden szólott hozzá:

— Jöjjön, majd én bemutatom!

Etszuko szabadkozott:

— Nem! Nem! Most nem lehet bemutatkozni, mikor megérkezünk! A világot sem akarom megsérteni a hölgyet!

— Etszuko, higgyen, kérem nekem. Ez nem sértés a mi felfogásunk szerint! — szólott Helen megnyugtató hangon.

— Ön tudja — szólott végül a lány és engedelmesen megindult Helen oldalán.

Helen sokszor beszélgetett már Flowerékkal anélkül, hogy tudta volna nevüket. Az ilyen könnyen megyek egy nagy hajón. Tehát egész otthonosan megszólította őket:

— Good morning, Mrs Flower! How are you, Mr Flower? It van ez a kis japán tanárnő, Miss Etszuko Yokotó, szeretne megismerkedni...

— Miss Yokotó! Szent Isten! Hogyan került ide, kedvesem? Örülünk, hogy végre személyesen megismerhetjük! — kiáltotta Mr Flower és felesége egyszerre.

— Nagyon örülök. — mondta Etszuko gépiesen és mélyen hajlongott előttük.

— Hogyan csöppent ez ide? — kérdezte Mr Flower Helen.

— Yokohamától jön velünk az Áko Márton — felelte Helen és magukra hagyta őket. De azután is hallotta a meglepetés hangos kitérését, melyet a különös eset okozott. Végül a purser odament Flowerékhoz és kérte, hogy a hivatalos aktusra való tekintettel csendesebben folytassák társalgásukat.

(Vége következik.)

* **Üregemberek betegségeinél és neurasthiások bajainál** reggelenként egy-egy kis pohár természetes „Ferenc József“ keserűvíz sokszor igazi jótétemény! Az orvosok ajánlják.

Temetések. Pék Imre 31 éves korában meghalt. Temetése ma délután lesz Tariánon. — Széles Mariska 24 éves korában meghalt. Temetése ma délután lesz. — Melega Sanyika meghalt. Temetése ma 4 órakor lesz az Episcopul Radu utcából. — Sabou Ilie 66 éves korában meghalt. Temetése holnap lesz Chisrigden. — Bartus Ferike meghalt. Temetése ma 3 órakor volt — Özv. Balogh Józsefné szül. Kajtor Zsuzsánna 76 éves korában meghalt. Temetése szerdán 4 órakor lesz a Bolintineanu-utcából. (Erdélyi „Concorida“.)

SZÍNHÁZ

Abrahám és Zilahy bemutató az oradeai színházban

Szombaton Abrahám Pál „Mese a Grand hotelben“ című darabját mutatta be a színház. A szereplők minden igyekezte sem tudta a darab gyengeségét pótolni. Több szót nem érdemel.

De nem volt mentes minden csalódástól a közönség hétfőn a Zilahy Lajos Urileány című vígjátékának bemutatóján sem. Zilahy neve zűfolásig megtöltötte a színházat, a közönség azonban azzal távozott, hogy bár fordultatos, sok helyen szellemes a darab, de mögötte áll Zilahy eddigi színpadi alkotásainak. A minden áron munkaalkalmért és kenyérrért harcoló mai közepes társadalmi színpadi figuráival sem adott sem újat, sem eredetit.

A címszerepben Fényes Alice diszkrét finomsággal és sok intelligenciával ábrázolta a „családmentő“ urilány alakját. Kifogástalan volt Harmath Jolán az elkapott félvilági nő néhez szerepében. Czoppán Flóri valóságos remekelt a küszködő „méltóságos asszony“ alakításával. Benes Ilonka játékát ezúttal is az őszinteség és a nemes izlés jellemezte. Kovács György a legjobb formát mutatta az adósságszűnő, szoknyavadász vidéki ficsur alakításában. Tóth Elek pompás humorral, mesterial rajzolta meg a vidéki földesúr jellegzetes figuráját. Tompa Sándor egyéni művésze sok kacagást váltott ki, de őszinte könnyeket is fakasztott. Nagy István az állástalan gépészmérnök szerepében minden elismerést megérdemel. Dancsó György a házimester, Csók József a körorvos figurájában mutatott be kitűnő alakítást, amint hogy a darab többi szereplői, valamint a kifogástalan rendezés és kiállítás is minden tekintetben dicséretet érdemelnek.

Heti műsor:

Szerda este 6 órakor: **Csárdáskirálynő.** (Olcsó helyárakkal. — Este 9 órakor: **Hajduk hadnagya.**)

Csütörtök délután 5 órakor: **Tatárjárás.** (Olcsó helyárakkal.) — Este 9 órakor: **A néma levente.** (Ebben az évadban utoljára.)

Péntek délután 5 órakor: **Méltóságos asszony.** (Olcsó helyárakkal.) — Este 9 órakor: **Ártatlan a feleségem.** (Adorján András és Harmath Imre nagysikerű új operettje.)

Szombat délután 3 órakor: **Enekes madár.** (Gyermekeknek és felnőtteknek egyaránt olcsó helyárakkal.) — Déltűn 6 órakor: **Három ember a hóban.** (Olcsó helyárakkal.) — Este 9 órakor: **Ártatlan a feleségem.**

— **A Csárdáskirálynő** szerdán délután 6 órakor kerül színre Solymosán Magdával a címszerepben. Olcsó helyárakkal.

— **Hajduk hadnagya.** A békevilág szép operettje, a Hajduk hadnagya. Szerdán este lesz a reprise a magyar színházban teljesen új betanulással, új szereposztásban. Rendes helyárakkal.

— **Csütörtök délután 5 órakor** Kálmán Imre örökbecsű operettje a Tatárjárás kerül színre olcsó helyárakkal.

— **A néma levente csütörtökön este** kőkvánatra kerül színre a premier szereposztásában Rendes helyárakkal.

— **Pénteken délután a Méltóságos asszony** vígjáték van a színház műsorán, olcsó helyárakkal.

— **Ártatlan a feleségem.** Premier pénteken este. Adorján András és Harmath Imre nagysikerű operettjének lesz bemutató előadása pénteken este a szerző személyes jelenlétében. Erre az operettre már hetek óta készül a színház. A darabra teljesen új díszletek készültek és ragyogó toillettek. Adorján András ezzel az operettjével futott be Budapesten. A zenéje szenzációs és az egyes számokat napok után egész Oradea dűfölni fogja. Az Ártatlan a feleségem pénteken, szombaton és vasárnap este 9 órakor kerül színre Rendes helyárakkal.

A bucuresti nagy ünnepséget két tribün összeomlása zavarta meg

Az ünnepséget programszerűen lefolytatták. — A király és Miklós herceg személyesen vezette a mentési munkálatokat. — Három halott és hétszázal több sebesült van. — A bűnös vállaikozókat letartóztatták

Bucuresti. Saját tud. Károly király trónralépésének ünnepét a szokottnál is szélesebb keretek között, különösen a katonai jellegű ifjúsági alakulatok nagyobb részvételével ünnepelték az idén az egész országban és a fővárosban. Az ünnepségnek különös fényt adott a csehszlovák és a jugoszláv államfők jelenléte.

Az ünnepélyt azonban ebben az évben nagy szerencsétlenség zavarta meg. A hevenyszett tribünök egyike összeomlott a rásereglett több ezer főnyi közönség sulya alatt s a romok az emberek százait temették maguk alá. A szerencsétlenség híre futótűzként terjedt el a fővárosban.

Az ünnepség színtere az idén is a cotroceni síkon volt, amelyet hatalmas tribünök szegélyeztek. Már reggel nyolc órakor érkezni kezdtek a meghívottak s a nagyközönség ezrei. A harsonák 9 órakor jelezték a király érkezését, akit a nép egetverő éljen-kiáltásokkal fogadtak. A királlyal egy autóban érkezett Benes csehszlovák köztársasági elnök. Az utána következő udvari gépkocsiban Mária királyné és Pál jugoszláv kormányzóherceg ült, a harmadikból Miklós herceg szállott ki.

Mihály nagyvajda már reggel hétkor a terepen volt, az ifjúság felvonuló csapatai között.

A király beszél.

Az ünnepélyes istentiszteletet Miron Cristea végezte, majd felszentelték az ifjúsági alakulatok új zászlóit, aztán a király strajer egyenruhában a tér közepén felállított szónoki emelvényre lépett és emelkedett hangon beszédben méltatta a második évfordulói ünnepet ültő strajer mozgalom jelentőségét.

— Minden ország jövője, — mondotta a király, — a mai gyermekeken, a mai ifjakon nyugszik. Azért az ifjúság nevelésére kell minden figyelmünket irányítanunk. A „strajer” mozgalom a legjobb reményekkel bíztat. Igaz, hogy óriási munkába fogtunk, amelynek gyümölcsötetéséhez idő kell, de mi, akik annyit szeretettel és lelkesedéssel indultunk el utunkon, lehetetlen, hogy ne arassunk teljes diadalt a végén. A strajer rendszer nem könyvből való oktatás, hanem az élet iskolája. A strajernek mindenekelőtt jó hazafinak kell lennie. Szeretnie kell királyát és nemzetét.

Az uralkodó a strajerleányok intézett buzdítással fejezte be beszédét.

Ezután a strajerleányok gyakorlatokat mutattak be s az ünnepség 25 ezer ifju felvonulásával fejeződött be.

Összeomlik az első tribün.

Kevésivel az uralkodó beszédének elhangzása után történt az első kisebb szerencsétlenség, amely azonban alig zavarta az ünnepély lefolyását. A szabad gyakorlatokra való előkészület közben összeomlott egy kisebb tribün, amelyen a nagyközönség soraiból helyezkedtek el, leginkább asszonyok, akiket egymás hegyére-hátára borított az összeomlás. Csak kisebb sérülések történtek, jajkiáltások hangzottak, de a sebesülteket hamar bekötötték, s a megafon bemozdója hamar megnyugtathatta a közönséget: nem történt semmi komolyabb baj, mindössze egy hölgynek tört el a lába, a többiek sérülése jelentéktelen karcolás. A program folytatódhatott.

Rettenő robajjal összeomlik a második tribün is.

A szabadgyakorlatok befejeztével a vezénylő Panaitescu ezredes éppen parancsot adott a tér kiürítésére, mikor nagy robajjal összeomlott a közoktatásügyi minisztérium hatalmas tribünje, amely a királyi tribünnel szemben emelkedett, ettől mintegy 20 lépésnyi távolságra. A tribün hossza 50 méter volt, szélessége 15 méter, magassága nyolc méter. A tribün alatt falatozó volt berendezve.

A szerencsétlenség úgy történt, hogy a tribünt tartó egyik hatalmas gerenda kettétört a szélső jobb oldalon. Becsúsztak, ropogtak az állványok s a kö-

zönséget leirhatatlan pánik fogta el. Mindenki a tribün közepe felé rohant, menekülni kezdve, de ekkor a tribün középső része összeomlott, a rajta összefutott több ezer ember sulya alatt.

Velőtrázó segély és jajkiáltások reszkettették meg a levegőt s az emberek ezrei összegomolyogva zuhantak alá az omlás által keletkezett tátongó résen, a tribün alatti büféhelyiségbe.

Borzalmas, szivettépő látvány volt.

Az uralkodó a rémület első pillanatában mindkét kezével a fejéhez kapott, aztán keresztülugrott a királyi tribün korlátján és futva ment a szerencsétlenség színhelyére, hogy a nyomában levő Miklós herceggel együtt, a mentési munkálatokra az első utasításokat megadja.

A mentők azonnal odarohantak. Hatvan szolgálatos orvos, a királyi őrség, cserkészek és strajerek adták meg az első segélyt. Rögtön odasiettek a kormány tagjai is, Tatarescuval az élükön s Donescu főpolgármester, aki kétségbeesetten állt a borzalmas katasztrófa előtt.

Legelőször Zamfirescu századost szedték ki a romok alól. Halott volt. Feleségével és gyermekével együtt helyezkedett volt el a tribünön. Kevésivel a katasztrófa bekövetkezése előtt ölében tartotta gyermekét, de mintha előérzete lett volna, a kisse odébb álló feleségének adta át s így menekült meg a gyermek a biztos haláltól.

A mentők autói pillanatok alatt bejárták a sebesülteket. Rögtön igénybevételek a tribün közelében álló sorszállító teherautókat is és azokat is sebesültekkal rakták meg. Az első sebesültszállító gépkocsik 11 órakor jelentek meg a Bulevardul Elisabeten, amely a Cotroceni városrészt a központtal köti össze. A rendőrök szipjelzései közepette robogó autók mély megdöbbenéssel töltötték el az utcán hullámzó népet.

— Szerencsétlenség történt Cotroceniiben! — kiáltott le valaki az egyik autóról, a járókelők közé. — Halottak és sebesültek!

A főtutvonaikat pillanatok alatt bejárta a hír s az emberek, akik hozzátartozókat tudták a cotroceni ünnepély nézői között, kétségbeesetten rohantak az Urgenta kórházhoz, ahova az első sebesültszállítványok érkeztek. Rövid idő alatt óriási tömegek toborzódtak össze a kórház környékén. Csendőrrajvonálnak kellett, hogy megvédjék a kórház bejáratát a tömeg rohamától. Kétségbeesett asszonyok többször is megkísérelték áttörni a kordont:

— Gyermekem! Gyermekem! — kiáltottak.

A sebesültszállító autók újra elindultak Cotroceni felé s az emberek szívzorongva várták visszaérkezésüket. Még néhány szállítvány és az Urgenta kórház teljesen megtelt. A város lakossága ekkor ébredt a szerencsétlenség méreteinek tudatára. Siró és jajveszékelő tömegek indultak meg a többi kórházak felé is, amelyeket mindenütt csendőrkordon kellett, hogy elálljon. Váltak, akik eszelősen futkostak egyik kórháztól a másikhoz, hogy sebesültnék vagy halottnak sejtett hozzátartozóik nyomára

A király beszéde a tanítókhöz

A király azután résztvett a tanítók rendkívüli kongresszusán, ahol, válaszolva Toni elnök és Anghelescu közoktatásügyi miniszter beszédeire, többek között a következőket mondotta:

— Ma, tekintettel a veszedelmekre, amelyek jobbról-balról és mindenfelől acsarkodnak reánk, a tanító szerepe rendkívüli fontosságu.

A tanítónak nemcsak a könyvből vett tudományokra kell oktatnia, nemcsak gazdasági szerepének kell lennie ma a rettenő veszély idején. A tanító ma meg kell, hogy erősítse a románság lelket. Felszínre kell hozni a románság rejtőző erényeit, hogy ez a nép a világ egyik

A targonmuresi nyilvánossági joggal felruházott francianyelvű leánynevelő intézet és gimnázium a város legszebb részében fenyevesek között, napos, levegős épületekben van elhelyezve.

Az országgrész egyedül ilyenmü tanintézte, ahol elsőrangú tanerök oktatásában szigoru családi nevelés mellett, kitünő ércimezésben részesülnek a növendékek.

Felvételi vizsga az I-ső gimnáziumi osztályba június 23-án van.

Tájékoztatással levélbeli kérésre az Igazgatóság szolgál: Str. Vasile Alexandri 14-16. Tg.-Mures.

jussanak. S minthogy az egész ünnepély az ifjúság, az iskolások nagy tüntető megnyilatkozásának készült, amelyre a gyermekek tízezrei vonultak fel, érthető a pánik. Szinte minden bucuresti házban a kétségbeesés és a gyász ütött tanyát, mialatt a katasztrófa áldozatainak számáról az első hírek a megröndülés és az általános pánik pillanataiban elutolozva forgalomba kerültek. A szülők aggodalma leirhatatlan volt.

A belügyminiszter rádiójelentése a katasztrófáról.

Csak a délutáni órákban nyugodott meg valameunyre a lakosság, mikor a belügyminisztérium első hivatalos közleményét a lapok különkiadásai és a rádió is terjeszteni kezdte. E közlemény így hangzik:

A belügyminisztérium és a bíróság szervei vizsgálatot folytattak le a június 8-án reggel Cotroceniiben, a román ifjúság ünnepélyén történt szerencsétlenség ügyében s ezideig a következők állapították meg: három személy meghalt és pedig: Popescu Maria, Zamfirescu százados és Vartolofvici Anton, a Dacia Romana tisztviselője.

A közlemény ezután névszerint felsorolja a sebesülteket, akiket a város különböző kórházaiba szállítottak. Összesen 321 sebesült van e felsorolás szerint. A súlyosabban sebesültek száma 17.

A király Iliasievic, udvari marsallt bízta meg, hogy látogassa meg az összes kórházakat és érdeklődjék a sebesültek hogyléte iránt. Tatarescu miniszterelnök, Inculet belügyminiszter, Anghelescu hadügyminiszter és Nistor egészségügyminiszter szintén sorra járták a kórházakat, amelyekben sebesültek voltak elhelyezve.

Letartóztatások a szerencsétlenség miatt.

A miniszterelnök azonnal elrendelte a vizsgálat megindítását és az összeomlott tribün építésében bűnösök letartóztatását. Eddig letartóztatták: Roger Bolomeyt, a város építészeti hivatalának igazgatóját, Burcus aigazgatót, Julian Cozian mérnököt, Vasile Jonescu építész, a Cacip munkavezetőjét, valamint I. Blumenfeld és Marin Drutu vállalkozókat.

A letartóztatottak azzal érvelnek védelmük érdekében, hogy a tribün csak 1500 személy számára készült, de 5000-en rohantak meg.

Díszbéd a királyi palotában.

A cotroceni ünnepély után a királyi palotában díszbéd volt, amelyen Tatarescu köszöntötte fel az uralkodót. A király délután Benes köztársasági elnökkel meglátogatta a Bucuresti Hónap kiállítását.

legbüszkébb, leghatalmasabb nemzetévé legyen.

A király este Benes, Tatarescuval, Antonescuval, Franasovicival, Badulescuval Turnu-Severinbe utazott, a Dunahid építésére vonatkozó tanácskozások lefolytatása céljából. A Turnu-Severinben tervezett ünnepségeket lemondták.

A főváros polgármesteri hivatalának közleménye a szerencsétlenségről.

A főváros polgármesteri hivatala a következő közleményt adta ki:

A cotroceni tribünök emelésének munkálatait május 18-án tartott versenytárgyaláson a törvény előírásainak megfelelően adták ki. A

Minden rendben van, ha a gyomor jól működik

A gyomor egy közvetítő tartály szerepét tölti be a nyelőcső és a belek között. Itt halmozódnak fel az ételek, egy bizonyos ideig és innen eszívódnak fel az egész szervezetbe.

Mikor ez a tartály hibás, az az egész szervezetre kihat, nem lévén úgy táplálva, ahogy a szükség megkívánja.

A Császár gyógyszerár București, Cal. Victoriei 124. nálunk is forgalomba hozta a Gastro D nevezetű gyógyszert (utánvétellel 130 lei), amely a gyomor- és bélbetegségek gyógyításában felülmúlhatatlan, amely vissza adja a gyomor rendes működését és ugyanakkor megóvja mindenkit a rossz gyomor türethetetlen fájdalmaitól.

bírósági vizsgálattal párhuzamosan Donescu főpolgármester rendeletére szigorú vizsgálatot folytatnak le a polgármesteri hivatal szervei, annak megállapítására, hogy mi okozta a sze-

rencsétlenséget? A bűnösök, bárkik s bárhol legyenek is, elnyerik példás büntetésüket.

A sebesültek között igen sok vidéki van. A névsorban szerepel néhány magyar név is. Hétfőn egész délután folyamán folyt a sebesültek szállítása, elhelyezése és kezelése. A gyógyszerlerakat több raktára teljesen kiürült. Voltak pillanatok, mikor már egyáltalában nem lehetett kötszert találni az egyes kórházakban. Minden órában újabb kötszer- és gyógyszer-szállítványokkal kellett pótolni a hiányt. A kórházak könnyebb betegei átengedték ágyaikat a sebesülteknek. A kórházak orvosai a késő esti órákig szüntelen köztölték a sebesülteket.

Pál herceg hétfőn délután hazautazott.

Bucuresti. Saját tud. Pál herceg, jugoszláv régens tegnap délután kíséretével együtt elutazott az országból, külön királyi vonattal, amely a mogosini állomásról indult.

A vizsgálat megállapította, hogy korhadt gerendákból s drótszegekkel állították össze az összeomlott tribünöket

Bucuresti. Saját tud. Kedden délelőtt szakértő-bizottság szállott ki Cotrocenibe, a szerencsétlenség színhelyére és megvizsgálta az építőanyagot, melyből a tribünt összeállították. Az eddigi megállapítás szerint a szerencsétlenségért a közvetlen felelősség a vállalkozókat terheli, akik korhadt gerendákból s drótszegekkel állították össze a tribünt. Megállapította a vizsgálat azt is, hogy mintegy kétszerannyi embert

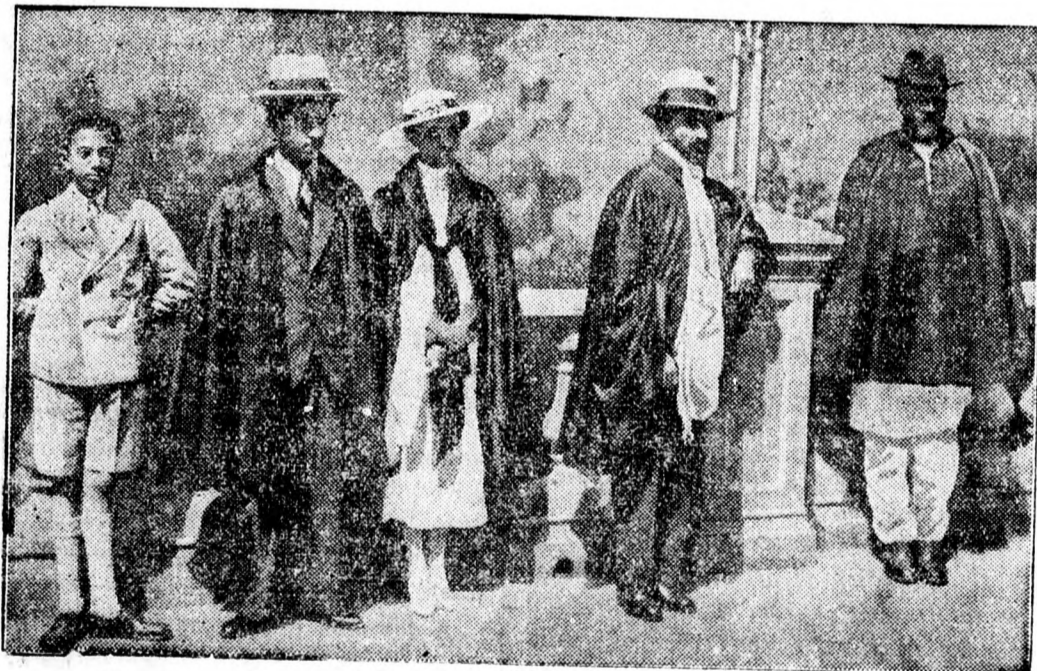
bocsátottak fel a tribünre, mint amennyi számára készült s mint amennyi jegyet kiállítottak. A délelőtti folyamán még két munkást letartóztattak s a többi letartóztatottal együtt átkísérték az ügyészségre. A vádtanács kedden dönt a letartóztatási végzés jóváhagyása tárgyában.

A „Capitala” című lap szerint a szerencsétlenség végső mérlege: 3 halott és 700 sebesült.

Tizenkét hadosztályt küldött ki a nankingi kormány a kantoni csapatok feltartóztatására

Sanghaiból jelentik: A délkinai helyzet meglehetősen zavaros. Hír szerint a délkinai kormány azt a figyelmeztetést kapta Japántól, hogy a délkinai csapatösszevonásokra Japán ellenintézkedésekkel válaszol, beleértve hadihajó küldését is a kantoni kikötőbe. A kantoni kormány ennek ellenére további parancsot adott a csapatok előnyomulására. Nankingi hivatalos körök kijelentése szerint a helyzet annyira súlyos, hogy Nanking és Kanton között elkerülhetetlen az összeütközés. Ez esetben pedig polgárháború tör ki. A nankingi központi kormány meg akarja akadályozni a kantoni csapatok előnyomulását, mert attól fél, hogy Japán emiatt megtorlást fog alkalmazni. Ezért a nankingi kormány 12 hadosz-

tályt küldött ki a délkinai csapatok előnyomulásának feltartóztatására. Az angol és amerikai hatóságok minden óvintézkedést megtettek a félérek élet- és vagyonbiztonságának megvédelmezésére. A kantoni kikötőben horgonyzó angol hadihajók matrózainak megtiltották, hogy partra szálljanak. A hadihajók állandóan befűtve várják a parancsot, hogy olyan helyekre siessenek, ahol angol, vagy amerikai alattvalók veszélyben vannak. Moszkvai hivatalos körökből arról értesül az Exchange Telegraph, hogy Kína és Japán közötti esetleges háború esetén a szovjet Kína segítségére siet azon az alapon, hogy erre népszövetségi tagsága kötelezi.

A négus és családja a gibraltári Rock-szálloda udvarán.

Gibraltári tartózkodása alatti a négus megengedte a fényképezőknek, hogy lefényképezzék. Balról jobbra: Makonnen herceg, a négus legkedvesebb fia, Aszfau Vosszen trónörökös, Tsahai hercegnő, Haile Szelasszié, a négus és Rasz Kasza félig európai ruhában.

SPORT

K. K. nagyüzem — „kicsinyben”

Vereséget szenvedtek a svájci csapatok az egész vonalon

A Középeurópai Kupa küzdelmeibe az idén négy svájci csapat is belekapcsolódott. Vagy legalább is próbál belekapcsolódni, de nem sok sikerrel, mert a tulajdonképpeni küzdelem előtt selejtezőben kell részt venniük. A KK bizottság hárdozata szerint ugyanis a selejtező nyolc csapatból csak a győztes négy vehet részt a június 21-én kezdődő „rendes” 1. fordulóban. S ha az előzelek nem csatlakoznak, abban svájci csapat nevével nem fogunk találkozni.

A vasárnapi első forduló eredményei a következők:

Phöbus—Young Fellors 3:0 (1:0).
Zürich, 6000 néző, bíró Scorsoni (olasz). Végig szitáló esőben, csuszós pályán, jó játékkal megérdemelten győzött a magyar csapat. Góllövők: Béki, P. Szabó, Solti.

Austria—Grasshoppers 3:1 (2:0).
Bécs, 7500 néző, bíró Pfütznern (cseh). Középes, lanyha játék, biztos Austria győzelem. Góllövők: Sindelar, Jerusalem és Riegler, illetve Bickel.

Zsidenice—Lausanne 5:0 (2:0).
Brünn, 3000 néző, bíró Frankenstein. Csak lődást kellett a svájciak kezdetleges játéka. Góllövők: Prusa (2), Nedbalek, Sterz és Hess.

Torino—Bern 4:1 (2:0).
Bern, 5000 néző, bíró Ivánicsics. Az olaszok úgy technikailag, mint taktikailag fölényben voltak. Góllövők: Gaili (2), Baldi és Silano, illetve Billetter.

A Ripensia és az Unirea Tricolor kerültek a Román Kupa döntőjébe

A Román Kupában a két elődöntőt bonyolították le (mindkettőt a fővárosban). A Ripensia a várokozásnak megfelelően győzött, de az Unirea Tricolor—Juventus találkozó meglepetéssel végződött. Eredmények:

Ripensia—Universitatea 4:2 (1:2). Az egyetemisták két ízben is vezetést szereztek, de végül mégis át kellett engedniük a győzelmet a nagy hajrát kivágó profiknak. Góllövők: Dobay (4), illetve Ploesteanu és Szaniszló.

Unirea Tricolor—Juventus 4:1 (1:1). Az Unirea Tricolor szépen játszott. Születig egyenlő ellenfelek küzdélme volt, azután felülkerekedtek az oboriak. Góllövők: Sony Nirusescu (3) és Jonescu, illetve De Vittori.

Nemzeti Bainokság

A Crisana legyőzte a CAO-t

Oradea, 2500 néző, bíró Tioa Iliescu. A helyi rangadót az egységesebb Crisana nyerte 2:1 (1:0) arányban. A zöld-fehérek hátvédparja sokat hibázott, a csatársor pedig gólképtelenségét bizonyította. A Crisana-ból Fănescu, Lenghel, Pintye és Szabó, a CAO-ból Czinezer, Junász, Szika és Bodola váltak ki. Góllövők: Nagy és Lenghel, illetve Kocsis.

Belföldi sparteredmények

Minősítők:

Timișoara: Ilsa—IAR 3:1 (2:0). Az Ilsa biztosan győzött otthonában a repülőgépgyári csapat ellen. Góllövők: Herzog (2) és Kozma, illetve Szilárd.

Osztályozó mérkőzések:

Arad: Somii—Sparta 2:1 (1:0).
Lupeni: Electra—Minerul 1:0 (1:0). Az Elektra ezzel a nyugati liga bajnoka.

Bajnoki mérkőzések:

Timișoara: IOGT—Swabt 2:0 (1:0).
Jimboia: Bohn—CFR (T. Severin) 5:1 (4:1).

Barátságos mérkőzések:

Oradea: Vasas—Postás 4:3 (2:1).
Arad: AMEFA—Hakoah 3:1 (1:0). — Unirea—Crisana 3:0 (2:0). — Transylvania—Crisana 4:0 (2:0). — Fortuna—Transylvania 2:2 (0:1).

Timișoara: Fratelia—Egyetértés 2:1 (0:1). — Banatul—CFR 2:1 (2:0).

Lugoj: LMTE—Jahn 2:0 (1:0).

Resita: UDR—Gloria 3:2 (2:0).

HIREK

Központi szerkesztőség, kiadóhivatal és előfizetés teljesítési helye
Oradea, Strada Regele Carol II. 5.
ELŐFIZETÉSI ÁRAK. Hétoldali: Egész évre 300 (félre 150) negyedévre 210, egy hónapra 70 lej.
 Magyarországon: Egész évre 50 P, félre 25 P, negyedévre 15 P. Egyenlő részletekkel, vasárnap és ünnepek 24 fillér.
 Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037.
 Telefon: 27.
 Felelősszerkesztő: **PÉTERDI GYÖRGY**
 Cíj szerkesztő: **Dr Sulyok István**
 Cíj, Piata Unirii 13.
 Kéziratokat nem örmünk meg és nem adunk vissza. Csakla válaszbélyeges magánlevelekre válaszolunk.

Időjárás

A szél gyengülése, egy-két helyen eső, kisebb futó záporosó, a hőmérséklet lassu emelkedése várható.

Zürichi zárlat. Párizs 20.37, London 15.51, Newyork 309 egyegyed, Brüsszel 52.27 fél, Milánó 24.35, Madrid 42.20, Amszterdam 209, Berlin 124.40, Bécs — schilling 57, Prága 12.78, Varsó 58, Belgrád 700.

Dr Vargha Béla tárgusácucesi ügyvéd pápai kintutetése. Saját tud. Tárgusácuces és környékének katolikus társadalmi vezetői ritka ünnepekre gyűltek össze a római katolikus főgimnázium tornacsarnokában, abból az alkalomból, hogy Öszentsége a pápa dr Vargha Béla ügyvédet csaknem negyven év óta folytatott áldozatos munkáikodásáért a „Pro ecclesia et pontifice” aranykeresztjével tüntette ki. A pápai kintutetést dr Gyárfás Elemér, az Egyházmegyei Tanács világi elnöke nyújtotta át dr Vargha Bélának, s meleg szavakban köszöntötte. Dr Vargha a gimnázium odaadó gondnoka, a kórházegyesület igazgatója és a munkaképtelen szegények részére báró Szentkereszthy Stefánia által alapított menházának elnöke. Dr Gyárfás Elemér után Péterffy Lőrinc dr kerületi főesperes a kerületi papság nevében, Tóth Balázs egyházmegyei igaztanácsos az egyháztanács, a római katolikus elemi iskola és földművelésiskola nevében, Szűcs Mihály gimnáziumi igazgató a tanári kar, növendékek és szülők nevében köszöntötte. Dr Vargha Béla megható szavakban mondott köszönetet Öszentségének, nagy szeretettel emlékezett meg gróf Mailáth püspök atyai jószágáról, majd külön-külön válaszolva minden felköszöntésre, hitelt tett azon szándékáról, hogy egyháza, faja érdekében mindenkor kész az önzetlen munkára.

Öszre marad a mercurea-ciuci öregdiák-találkozó. Saját tud. Megirtuk, hogy az itteni katolikus főgimnázium tanári kara és a város társadalmi a főgimnáziumnak a mostani új épületbe való beköltöztetése huszonöt és az 1925—26-ban megrendezett öregdiák-találkozó tízéves évfordulója alkalmával, június 29-ére nagyszabású öregdiák találkozóval összekötött jubileumi ünnepségek rendezését vette tervebe. Tudomására adja a rendezés az érdekelteknek, hogy a tervezett jubileumi ünnepségek és öregdiák-találkozó közbjött akadályok miatt öszre maradt e.

Szentferencendi nővérek Simleul-Silvaniei. A Simleul-Silvaniei római katolikus elemi és leánygimnáziumba bejáró és bentlakó növendékeket felvesszük az 1936—37. tanévre. A gimnázium I. osztályába a felvétel június hó 22-én lesz. A többi növendékek legkésőbb július 1-ig feltétlenül jelentkezzenek. Tájékoztatót szivesen küld az igazgatóság. A gimnázium I., II., III. osztálya román tan nyelvű.

Székely könyvnapot rendez a Kemény Zsigmond Társaság. Targu-Mures. Saját tud. A Kemény Zsigmond Irodalmi Társaság évi közgyűlést tartott Tróznér Lajos alelnök vezetése alatt. Elhatározták, hogy augusztusban Székely Könyvnapot, ugyanazon a napon székely jellegű díszhangversenyt rendeznek. Megbízták Sényi László főtitkárát az előkészítéssel. Elhatározták még, hogy Kádár Imre ciuj-oradeai szintársulatát negyedévenkénti rendszeres vendégzereplésre hívják.

A lezuhant repülőgép szénne égetett három járókelőt Raguzá utcáján. Raguzából jelentik: Raguzá felett hétfőn lezuhant egy jugoszláv katonai repülőgép. A gépből égő benzín ömlött a járókelőkre. Három járókelő szénne égett, tizenhárom súlyosan megsebesült. Az a ház, amelyikre a gép rázuhant, leégett. Három szomszédos ház is súlyosan megrongálódott. A gép megfigyelője és vezetője szénne égett.

Dr Pataky Arnold prelátus lett a Pázmány Egyetem rektora. Budapestről jelentik: A Pázmány Péter Tudományegyetem rector magnificusává dr Pataky Arnold preláust, a hittudományi kar tanárát választották meg. Pataky Arnold Timisoarán született. Középiskolai tanulmányait Lugojon végezte. Püspöki levéltáros volt Oradeán, majd ugyanott segédlelkész és nemsokára a hittudományi főiskolán a szentírásstudományok és bölcészetnek lett a professzora.

Nagy munkás sztrájk Lengyelországban. Kattovicból jelentik: A bialovici iparvidéken hétfőn általános sztrájkmozgalom indult. Két gyár kivételével minden gyár beszüntette a munkát. Összesen 8 ezer ember sztrájkolt. A sztrájkolók összeütköztek a rendőrkkel akik könnygázbombát használtak. Két ember megsebesült. Éjfélre a sztrájk megszűnt.

A zsidók bojkottálták az arabok áruit. Jeruzsálemből jelentik: A zsidók kimondták az arab kereskedők bojkottálását. A peruszalemi vásárocsarnokban a zsidó zöldségkereskedők visszautasították az arab termelők áruit és további vásárlásoknál az áruk eredetére nézve igazolást követelnek.

Halálozás. Ciuc megyében Lázár Pál 61 éves nicolesti ny. igazgatótanító hathónapi súlyos szenvedés után elhunyt. Több évtizeden át állott a székely kultúra szolgálatában. Halálát kiterjedt rokonság gyászolja.

KÖZELEDIK június 15-e, a 10 napos KONSTANTINÁPOLYI tengeri kirándulás jelentkezési határideje. Sürgősen jelentse be részvételét. Részvételi díj személyenként 4.350 lei. Pontos indulás Oradeáról június 25-én. Egyéni utlevél szükséges.

Fenti kirándulással egyidejűleg, de attól függetlenül külön 10 napos tengeri nyaralást is hirdetünk CONSTANTÁ-ba, melynek költsége személyenként csak 2.650 lei.

Utlevél beküldésének határideje június 20.

Pillantás a végtelen világűrbe. Harlow Shapley dr, a harvardi csillagvizsgáló igazgatója a tejuton, amelyen eddig még a legerősebb távcső sem hatolt át, nyílást vagy „ablakot” fedezett fel, amelyen át a végtelen világűrbe sikerült pillantania. A tejuton túl 50.000 csillagból álló csoportot talált. A csoportok közül 147 olyan nagy, hogy méretei mellett eltörpül a nap. Az óriási csillagok közül egyesek távolsága a földtől 30.000 fényév, azaz 228.000.000.000.000 kilométer.

A gangster filmek gyilkosságra nevelik az ifjúságot. Belgrádból jelentik: A nederovi gimnázium első osztályos tanulói halálra ítélték Jovanovic Tanasis nevű társukat, aki nemrég iratkozott be az iskolába és első tanuló lett. A „halálos ítélet” végrehajtásaként nyolcan megharagták a kisfiút, kezénél és lábánál fogva magásra emelték és kilódították az elsőemeleti folyosóról az udvarra. A szegény fiucska összetört tagokkal terült el az udvaron, de társai ide is utánamentek és addig ütötték, míg a tanár közbe nem lépett. A kisfiú állapota reménytelen. Megállapítást nyert, hogy a kisdíjak gangster filmek hatása alatt követték el szörnyű tetteket.

Csehszlovákia júniusra nem engedélyezett vaj- és tojásbevittelt. Prágából jelentik: A csehszlovák állatszüvelő II. osztálya legutóbbi ülésén úgy határozott, hogy júniusban vaj- és tojásbevittelt nem ad engedélyt. Ezenfelül megbeszéltek azt is, nem volna-e célszerűbb, ha a jövőben a vaj- és tojáskontingenseket nem az érdekelte csoportok, vagyis a kereskedelmi, fogyasztói és mezőgazdasági érdekeltségek csoportjai, hanem maga a szindikátus intézné. Ily módon akarják elejét venni azoknak a szemrehányásoknak, hogy a csoportok nem osztják ki teljesen részrehajlás nélkül tagjaiknak az engedélyezett kontingenseket.

*** Dugulás és aranyeres bántalmak, gyomor- és bélzavarok, máj- és lépduzzadás, a has állandó puffadtsága és a rekeszizom gyakori feltoldása, hát- és derékfájás ellen a természetadta „Ferenc József” keserűviz, kisebb adagokba elosztva, naponta többször bevéve, hathatós segítségnyújt. Tudományos megfigyelések beigazolták, hogy a Ferenc József viz alhasi megbetegedések eseteiben — túltáplált, vérbő egyéneknél is — gyorsan, biztosan és mindig enyhén hat. Az orvosok ajánlják.**

Uj városi adó Mercurea-Ciuc. Saját tud. A városi mérnök hivatalára újabb városi adót állapított meg a tanács. Négyzetméterenként egy lei adóval rójják meg azokat az építkezőket, akik a városi utakra építkezési anyagokat raknak le. Az új városi adó ellen több fellebbezést adtak be. Bizony nem nagyon alkalmas arra, hogy az építkezési kedvet fokozza.

Madár helyett lelőtték, mert jól utánozta a madárfüttyöt. Kalocsáról jelentik: A dunai kiserdőbe kirándult több társával Kászonyi Ferenc 13 éves kalocsai diák. A fiu egyszerre csak eltűnt társai csoportjából, felfelé egy sűrű lombos fára, ahol madárfüttyöt utánozott. Az egyik diaktársa azt hitte, hogy valóban madár van a fán, sörétre töltötte a Flobertjét és a lombok közé lőtt. A sörétek eltalálták Kászonyit, aki véresen bukott le a fáról. A szerencsétlen fiút a kalocsai Fehér Kereszt-kórházba szállították, ahol műtétet hajtottak végre rajta. Állapota még igen súlyos.

Leszállították Aradon a húsárakat. Aradról jelentik: Az átmeneti bizottság a húsárak leszállítása mellett döntött és a következő árakat állapította meg: Első osztályu borjúhús 20 lei (volt 21), II. osztályu borjúhús 15 lei (volt 17), Első osztályu sertésbú 26 lei (volt 27), II. osztályu sertésbú 23 lei (volt 24), nyers szalonna 26 lei (volt 27), zsír 34 lei (volt 35), háj 30 (volt 31) lei.

Hat magyar nagybánknál folyószámlát nyitott a Román Nemzeti Bank. Budapestről jelentik: A román-magyar új árucere, illetve fizetés egyezmény értelmében, a Magyarországra importált áruk ellenértéke százszázalék erejéig pengőben kerül lefizetésre a Román Nemzeti Bank számlájára, illetve az illető román importőr javára. Bucuresti tudósítónktól nyert értesülés szerint, a következő magyar pénzintézeteket bízták meg az erre vonatkozó számla vezetésével: Angal-Magyar Bank, Magyar Általános Hitelbank, Magyar Leszámitoló és Pénzváltó Bank, Magyar-Olasz Bank, Pesti Hazai Első Takarékpénztár és Pesti Magyar Kereskedelmi Bank.

Ciucmegyei hírek. Mercurea-Ciuc. Saját tud. Pop Ioan mihaileni községi jegyző Tatár Károly odaváló birtokos részére szennződést készített, amelynek értéke meghaladta a községi jegyzők részére engedélyezett magánmunkálatok összegét. Az Ügyvédi Kamara feljelentésére a törvényszék zugírászatért ezer lei pénzbüntetéssel sújtotta. — Az üzemi tulajdonosoknál, nagyobb iparosoknál munkaügyi felügyelők jelennek meg és a forgalmi adóajtrom helyes vezetésének ellenőrzése cím alatt, „Jurisprudencia Muncii” című lapra előfizetéseket gyűjtenek. Ennek a lapnak az előfizetési díját negyedévenként kétezer leiben szabták meg. Ha egyesek nem hajlandók megrendelni a teljesen nélkülözhető jogi szaklapot, akkor a könyvelést vizsgálják, jegyzőkönyvet vesznek fel és következik a bírság. A belügyminiszter egy rendelettel tiltja a köztisztviselőkhöz méltatlan és tekintélyükkel össze nem egyeztethető lapterjesztést. A prefektúrára tesznek a kereskedők, gyárigazgatók és iparosok jelentést a dologról. — Mercurea-Ciuc város közbirtokosságának 1825 kat. hold erdővagyon van. Ezzel a jelentékeny vagyoni értékkel szemben költségvetése alig haladja meg a kétezézer leit. Ez csak úgy lehetséges, hogy a kiadásokat a legminimálisabbra kalkulálták: az igazgatóság tagjai és tisztviselői, Holló Gábor elnökkel az élén, semmiféle díjazásra számot nem tartanak és így minden bevétel a közös javára esik. Mindenesetre örvendetes tünet a mai kapzsi és pénzsóvár világban.

Dr BUCSÁNYI GYULA, egészségügyi tanácsos, főorvos, a természetes élet- és gyógmód előharcosának tollából:

Természetes gyógmód és természetes táplálkozás

Ara 145 lei.

Kapható kiadóhivatalunkban, Oradea, Str. Reg. Carol 5. Vidékieknek portóval 155 leiért szállítjuk. Utánvétél 25 lejjel drágább.

KÖZGAZDASÁG

A Gazdasági és Hitelszövetkezetek Szövetségének közgyűlése

— Tízmillió lei visszleszámitóási hitel a szövetkezeteknek —

Sfântu-Gheorghe. Saját tud. A Gazdasági és Hitelszövetkezetek Szövetsége az idén Sfântu-Gheorghen tartotta meg közgyűlését. Az igazgatóság részéről Gyárfás Elemér, dr Ferenczy Géza, Mikó László, Gyarmathy Árpád jelentek meg, továbbá gróf Bethlen László igazgató, dr Ferenczy József ügyvezető-igazgató és Petrovay Tibor cégvezető.

Az igazgatósági jelentés örömmel állapítja meg, hogy a Szövetség kötelékében működő hitelszövetkezetek kétharmada megkötötte már hitelezőivel az egyezséget és így további fennmaradásuk biztosítva van. Több, mint 90 szövetkezet már ismét megkezdte hitelfolyósítási tevékenységét. Az új hitelszövetkezetek száma is egyre nő, a Szövetség azonban igyekszik munkáját más szövetkezeti területre is kiterjeszteni és így elsősorban a tejszövetkezetek fejlesztésével foglalkozik. A Târgu-Mureşen most felállított vajgyárnak igen nagy jelentősége van a mureşmegyei tejszövetkezetekre nézve és ezt remélhetőleg újabb tejfeldolgozótelepek létesítése fogja követni. Terve vette továbbá a Szövetség magyar népművészeti és háziipari cikkeket értékesítő szövetkezetek létesítését és igyekezni fog különösképpen a lóhere mag külföldi értékesítése terén eredményt elérni.

Az igazgatósági jelentést és az előterjesztett zárszámadást egyhangúlag elfogadta a közgyűlés és az igazgatóságba Mikó Lászlót, dr Borbély Lajost, dr Harcsár Gézát, Zoltáni Pált és gróf Bethlen Lászlót választotta be, majd üdvözlő táviratot küldött Drágánescu szövetkezeti

vezérigazgatónak Bucureştibe. Ezzel a hivatalos tárgysorozat kimerült és a közgyűlés értekezleté alakult át.

Az értekezletet gróf Bethlen László igazgató munkaprogramja vezette be, amelyben részletesen ismertette a Szövetség jövőbeni munkatervét. Legfőbb törekvés, hogy az újraéledő hitelszövetkezetek számára egyelőre legalább 10 millió lei visszleszámitóási hitel biztosítottassék, másrészt pedig, hogy a mezőgazdasági termelő és értékesítő szövetkezeti hálózat kiépüljön. A munkaprogram ismertetését számos hozzászólás követte.

Utánna Petrovay Tibor cégvezető tartott előadást a hitelszövetkezetek aktuális kérdéseiről és rámutatott azokra a lehetőségekre, amelyekkel a hitelszövetkezetek újjáéleszthetők. Ez a kérdés elsősorban is tagnevelési kérdést jelent, mert az első feladat az, hogy a konverziós törvény káros morális hatásait tüntessük el. Ehhez olyan szövetkezeti vezetők kellene, akik a tagok és a falu bizalmát bírják és akik szerencsésen egyesítik magukban az apostolkodó, népvezető és a biztosan számító gyakorlati ember tulajdonságait.

Az előadást hozzászólások követték és örömmel halgatni a falusi kiküldöttek szavait, amelyekben ismertették, hogy náluk milyen eljárással és hogyan sikerült a hitelszövetkezetet újra életképesé tenni. A közgyűlést közeled követte, majd a kiküldöttek a délutáni órákban megtekintették a „Hangya” szövetkezetek központjának sfântugheorgheni raktárát és meglátogatták a Székely Múzeumot. (—)

A satumaremegei kismalmosok megszüntetik a hengeres őrlést

Satu-Mare. Saját tud. Satu-Mare megye 153 kismalmosa szerdán délben rendkívüli közgyűlést tartott dr Suta László elnöke mellett. Dr Radu Ioan, a malomszövetség helyi csoportjának ügyésze a pénzügyminiszter legutóbbi rendelkezését ismertette, amellyel a malmok hengeradóját folyóméterenként négyezer leiről nyolcezer leire emelte. Muske Antal szövetségi titkár ecsetelte a rendelet folytán előálló helyzetet, amely a malmosokra nézve kétségbeesítő. A nagy adót nem bírják fizetni. Legutóbb az olajpreseket sujtották dupla illetékkel s tekintettel arra, hogy az olajpresek évente csak három hónapra át működnek, így lehetetlen a kettőzött adót megkeresni, leállították a preseket s hatósági pecséttel tették zár alá.

Bollinger Pál ardudi római katolikus plébános az országos mozgalom megindítását kívánja. Sárközy Géza (Vama) és Jakab Móric (Hidaaga) indítványozták a malomüzemek szüneteltetését. Ezt elvileg el is fogadták július elsejére. Addig azonban tizenöt tagú küldöttséget menesztenek Bucureştibe s ha ott nem tudnak eredményt elérni, ténylegesen megszüntetik az őrlést.

Az angol-román fizetési egyezmény. Bucureştiből jelentik: Az angol-román fizetési egyezmény végrehajtására vonatkozó technikai megállapodás aláírása most történt meg a Nemzeti Bank kormányzójának hivatalában. Anglia részéről az egyezményt Hoare bucureşti angol követ írta alá. Bár az egyezmény nem titkos, azt mégsem hozzák nyilvánosságra, miután az csak a Costinescu által aláírt egyezmény technikai feltételeit tartalmazza. Az egyezmény legfontosabb része különben a petrolumexportból eredő deviza egyrészének rezerválására vonatkozik. Ezt a hányadot a Nemzeti Bank külön számláján kell elhelyezni s csak a jegybank előzetes beleegyezésével lehet felhasználni.

Kiadja az Erdélyi Lapok Lapkiadó Rt.

„Minden vonalon biztosítjuk az iparosság érdekeit” — monotta Muth Gyula, az oradeai Munkakamara elnöke

Satu-Mare. Saját tud. Muth Gyula, az oradeai Munkakamara elnöke a megszüntetett satumarei Ipartestület átvétele alkalmával a Munkakamara kötelekébe terelt kis- és kézműves iparosság érdekképviseletéről a következő nyilatkozatot tette:

— Az új ipari törvény, ami az iparosság érdekképviseletét illeti, nem hozott lényeges változást. Tévedés azt hinni, hogy a Munkakamarában az iparosság a munkásokkal együtt lesz kezelve. A Munkakamarában három osztály van: az iparosok, a magánalkalmazottak és a munkások osztálya. Mindegyik osztály külön választ magának elnököt, tehát az iparosság továbbra is maga vezeti ügyeit.

— Nagy súlyt helyezünk arra, hogy a folyó ügyeket pontosan, fennakadás nélkül intézzük. Beszervezzük az egész megyét s minden vonalon biztosítani kívánjuk az iparosság érdekeit.

Csehszlovákia érdeklődik a ciuci márvány iránt. Mercurea-Ciuc. Saját tud. A csehszlovákiai Vágsellye községben lévő nagyobb iparvállalat adatokat kért a Magyar Párt irodájától, vannak-e a megye községeiben fehér márványbányák, működésben vannak-e, kik a tulajdonosok és mennyi a bányák termelőképessége. A megkeresésből arra lehet következtetni, hogy a csehszlovákiai cég nagyobb érdeklődéssel akar vállalni a ciuci márványbányák kihasználására alakult részvénytársaságban és hajlando volna nagyobb összeget is berühanni az erőteljesebb és modernebb kitermelés végett. Így a lazarcói, vagyis szárhgyi márvány néven ismert és a megye giurgiui részeiben bőségesen előforduló fehér márvány olyan kivitelű cikk lesz, amelynek nyomában érezhető gazdasági fellendülés várható.

Készült a Szent László-nyomda Rt. körforgógépén, Oradea, Str. Regele Carol II. No. 4.

Legmodernebb, legolcsóbb
STANDARD
vas- és rézbutorgyár
Oradea, Strada A. Lázár 10.
fogházmuhely. Telef.: 707.

Apróhirdetések

Apróhirdetések díja azavankint 3 lei, vastagabb betűvel 6 lei. Legkisebb apróhirdetés ára 30 lei. (Az állatkeresőknek 33 százalékos kedvezmény). Cím a kiadóban 10 lei.

Adás-vétel

Egy réz üst, katlannal eladó. Oradea, Str. Wilson No 25

Eladó egy nagy fehér cserép-kályha. Oradea, Bul. Bucureştilor No. 3.

Eladó 44 éve fennálló hangszerület, forgalmas utcán Oradean, Strada Episcopul Radu No. 11. Palffyánál.

Eladó egy hangverseny zongora, Oradea, Str. Bra-tianu 27.

Gyermekbicikli és egy pár törpe papagáj eladó. Oradea, Str. Nic. Zsiqa 52.

Ebédülő kredenz, asztal és egy szép 6 karú villanylámpa eladó. Oradea, Str. Pasteur No. 37.

Eladó egy 4 lóerős motor cseplővel N. Karácsony Sándor Sighet, jud. Bihor.

Különféle

Rövid keresztúros zongora bérbeadó. Oradea, Str. Nic. Jiga 28.

Lakás

Két szobás lakás mellékhelyiségekkel azonnalra vagy aug 1-re kiadó. Parcel Al-ba-Iulia 6. Oradea.

Azonnal kiadó - egyszobás lakás mellékhelyiségekkel. Oradea, Tache Jonescu 41.

Kiadó szoba, konyha, speiz. Oradea, Str. Dimitrie Cantemir 55.

Bütorozott szoba jun. 1-től kiadó. Oradea, Str. Moldova No. 18.

Kiadó két és három szobás lakás augusztus 1-re. Oradea, Str. Duca 15.

Alkalmazás

Gazdaságba vagy diabaniára egyedül álló intelligens nő házvezetőnek elmenne. Cimeket a kiadóba

Gyermekszertető leányt, aki takarítás-hoz is ért, július 1-re felveszek. Sándor János, Oradea, Str. Praporgescu 6.

LAPARUSITASRA emberek magas száma. lékkel felvételek. Jelenkezés a kiadóhivatalban.

Önnek is szüksége van arra, hogy tökéletesen megtanulja a német nyelvet! Játssza és a legrövidebb idő alatt tökéletesen megtanul németül!

most már III. kiadásában megjelent

Tanuljunk könnyen gyorsan németül

című, magántanulásra kiválóan alkalmas nyelvkönyvből, amelyet

Dr Ernst Häckel tanár, a Pázmány Péter Tud. Egyetem előadója, a báró Eötvös Coll. tanára írt. Ha valóban rövid idő alatt könnyen, szinte játszva akarja megtanulni az Ön számára nélkülözhetetlen német nyelvet, úgy azonnal vásárolja meg e művet, amelynek bővített, szövegjegyzékkel és a feladványok megfejlesztésével kiegészített

III. kiadása most jelent meg! Ez a magántanulásra kiválóan alkalmas német nyelvtan néhány hónap alatt érte el harmadik kiadását!

A NÉMET NYELV ISMERETE MA MÁR MINDENKI SZÁMÁRA LÉTERDEKI!

Ára tízve 200 lei és 10 lei portó.

Kapható: **KÖNYVOSZTALYUNKNAL.**